FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

2004 Utgiven i Helsingfors den 28 december 2004 **Nr 1224—1227**

INNEHÅLL

Nr Sidan
1224 Sjukförsäkringslag 3283
1225 Lag om ändring och temporär ändring av lagen om storleken av den försäkrades sjukförsäkringspremie, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och arbetsgivares folkpensionsavgift 3335
1226 Lag om ändring av 1 § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift 3336
1227 Lag om ändring av lagen om specialiserad sjukvård 3337

Nr 1224

Sjukförsäkringslag

Given i Helsingfors den 21 december 2004

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

I AVDELNINGEN

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap.

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 §

Lagens syfte

En försäkrads rätt till ersättning för nödvändiga kostnader vid behandling av sjukdom och för inkomstbortfall till följd av kortvarig arbetsoförmåga samt graviditet och vård av barn tryggas så som föreskrivs i denna lag.

I denna lag föreskrivs också om ersättning för kostnader till följd av anordnande av företagshälsovård enligt god företagshälsovårdspraxis samt om ersättning för semesterkostnaderna för tiden för föräldraledighet så att den kostnadsbelastning som semesterkostnaderna medför för arbetsgivarna kan utjämnas.

2 §

Lagens tillämpningsområde

Den som är bosatt i Finland är försäkrad i enlighet med denna lag. Vem som är bosatt i Finland avgörs enligt 3, 3 a, 4, 9 och 10 § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet (1573/1993).

RP 50/2004
RP 164/2004
ShUB 25/2004
RSv 160/2004

181—2004 440201

En arbetstagare eller företagare är försäkrad från och med den tidpunkt då arbetet eller företagsverksamheten inleds, om han eller hon arbetar i minst fyra månader utan avbrott eller har utövat företagsverksamhet i minst fyra månader utan avbrott.

Försäkrad är även den som omfattas av lagstiftningen om social trygghet enligt 5—8 § i lagen om tillämpning av lagstiftningen om bosättningsbaserad social trygghet.

Försäkrad är inte en utländsk medborgare som i Finland tjänstgör som diplomatisk representant för en främmande stat, som utsänd konsul, vid en mellanstatlig organisation eller som hör till den administrativa eller tekniska personalen vid en främmande stats utrikesrepresentation eller till dess tjänstepersonal eller som är privattjänare hos en person som avses ovan.

Rätt till förmåner enligt denna lag har den som uppfyller de villkor för en förmån som anges nedan i denna lag.

Vad som i denna lag föreskrivs om ersättning för kostnader som orsakats av sjukvård, graviditet eller förlossning och om begränsning av ersättning för vård som anordnas av staten, en kommun eller en samkommun gäller på motsvarande sätt vård som anordnas av landskapet Åland.

3 §

Verkställighet av lagen

Folkpensionsanstalten svarar för verkställigheten av sjukförsäkringen samt följer och övervakar att denna lag och de förordningar och föreskrifter som utfärdats med stöd av den iakttas och genomförs. Folkpensionsanstalten fastställer dessutom de blanketter som behövs vid verkställigheten av denna lag.

Arbetsplatskassorna deltar i verkställigheten av lagen så som föreskrivs i 16 kap. Vad som i denna lag bestäms om Folkpensionsanstalten skall också iakttas vid arbetsplatskassorna, om inte något annat bestäms någon annanstans.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *familjemedlem* den försäkrades make och den försäkrades eller makens barn under 18 år; med makar jämställs en kvinna och en man som fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden,

2) *annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården* en sådan sjukskötare, hälsovårdare, barnmorska, fysioterapeut, laboratorieskötare, specialtandtekniker och psykolog som av Rättsskyddscentralen för hälsovården beviljats rätt att utöva sitt yrke som legitimerad yrkesutbildad person,

3) *skäligt partipris* det skäliga partipris som läkemedelsprisnämnden fastställt för ett läkemedelspreparat och som kan godtas som ersättningsgrund,

4) *eget arbete* arbete som utförs i eget eller en familjemedlems företag, affär eller yrke eller inom lant- eller skogsbruk, i eget eller i något annat hushåll och självständigt vetenskapligt eller konstnärligt arbete samt heltidsstudier,

5) *vardagar* andra dagar än söndagar, helgdagar eller söckenhelgdagar,

6) *dagpenningsförmån* sjukdagpenning, föräldradagpenning och specialvårdspenning,

7) *föräldradagpenning* moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning samt partiell föräldrapenning,

8) *arbetspensionslagar* arbetspensionslagar för den privata sektorn och för den offentliga sektorn enligt 8 § 4 mom. i lagen om pension för arbetstagare (395/1961), och

9) *arbetstagare* en person i arbetsavtalsförhållande, tjänsteförhållande eller annat anställningsförhållande och en person som avses i 1 d § i lagen om pension för arbetstagare vars arbetstid och inkomster uppfyller kraven enligt 5 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), samt med *företagare* en person som är skyldig att teckna försäkring enligt lagen om pension för företagare (468/1969) eller lagen om pension för lantbruksföretagare (467/1969).

II AVDELNINGEN

SJUKVÅRDSERSÄTTNINGAR

2 kap.

Gemensamma bestämmelser om sjukvårdsersättningar

1 §

Sjukvårdsersättningar

I enlighet med vad som bestäms nedan får en försäkrad ersättning för av läkare och tandläkare utförd och föreskriven undersökning och vård, av läkare och tandläkare förskrivna läkemedel för behandling av den försäkrades sjukdom, av läkare förskrivna kliniska näringspreparat och salvbaser samt resekostnader i anslutning till behandlingen av en sjukdom.

Vad som i denna lag bestäms om ersättning för sjukvård skall i tillämpliga delar iakttas också i fråga om en försäkrads rätt att få ersättning för kostnader vid graviditet och förlossning.

2 §

Allmän princip för erhållande av ersättning

En försäkrad har rätt att i fråga om det belopp som överstiger den självriskandel som anges särskilt i denna lag få ersättning för nödvändiga sjukvårdskostnader samt för nödvändiga kostnader vid graviditet och förlossning.

En försäkrad ersätts för kostnaderna för sjukvård till det belopp kostnaderna för vården skulle ha uppgått till för den försäkrade med undvikande av onödiga kostnader, men utan äventyrande av den försäkrades hälsa.

3 §

Begränsningar i fråga om erhållande av ersättning

Med stöd av denna lag ersätts inte

1) avgifter som med stöd av lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) tagits ut för kommunala hälsovårdstjänster,

2) kostnader för sjukvård som en kommun eller en samkommun anordnat i enlighet med 4 § i lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992),

3) sådana sjukvårdskostnader som uppkommer när privata hälso- och sjukvårdstjänster har ordnats i den kommunala social- och hälsovårdens lokaler,

4) kostnader för läkemedelsbehandling i samband med kommunal sjukvård i sådana fall då läkemedelsbehandlingen ges vid öppen mottagning av en läkare, tandläkare eller, under uppsikt av en läkare eller tandläkare, av en annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården,

5) sjukvårdskostnader för den tid en försäkrad får offentlig institutionsvård eller motsvarande vård,

6) sjukvårdskostnader för den tid en försäkrad avtjänar fängelsestraff i en sådan straffanstalt som avses i 2 § i lagen om verkställighet av straff (39/1889), med undantag av förvandlingsstraff för böter, eller är internerad i tvångsinrättning med stöd av 1 § i lagen om internering av farliga återfallsförbrytare (317/1953),

7 kostnader för anskaffning av vårdtillbehör, hjälpmedel och proteser i samband med sjukvård eller som en försäkrad annars behöver, och inte heller

8) vårddags-, poliklinik- och expeditionsavgifter eller andra motsvarande avgifter som tagits ut för privata hälso- och sjukvårdstjänster.

I 5 och 6 punkten avses med sjukvårdskostnader även kostnader för läkemedel.

4 §

Definition av offentlig institutionsvård

Med institutionsvård avses verksamhet som omfattar uppehälle, vård och omvårdnad på ett sjukhus, en vårdinrättning eller någon annan motsvarande verksamhetsenhet.

Institutionsvård är offentlig om vården ges

1) vid en social- eller hälsovårdsinrättning som staten, en kommun eller en samkommun är huvudman för,

2) vid någon annan inrättning där staten svarar för kostnaderna för vården,

3) vid någon annan verksamhetsenhet, om staten, en kommun eller en samkommun fortgående deltar i vårdkostnaderna genom att till verksamhetsenheten eller dess huvudman betala stöd, understöd eller ersättning vars belopp överstiger hälften av de totala vårdkostnaderna,

4) enligt 4 § 1 eller 4 mom. i lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården och ordnas av kommunen, eller de facto som ett arrangemang enligt någotdera momentet, eller

5) vid en privat serviceproducents verksamhetsenhet, om kommunen fortgående deltar i vårdkostnaderna genom att till vårdtagaren betala utkomststöd vars belopp överstiger minst hälften av vårdavgiften.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet anges närmare när vård enligt 1 och 2 mom. är institutionsvård samt när vården är offentlig. Vid behov förhandlar Folkpensionsanstalten och kommunerna för att bestämma när en verksamhet är sådan öppen eller offentlig institutionsvård som avses i denna paragraf. Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet utfärdas också närmare bestämmelser om förfarandet vid förhandlingarna mellan Folkpensionsanstalten och kommunerna samt om remissförfarandet i samband därmed.

5 §

Sjukvårdsersättningens förhållande till ersättning enligt någon annan lag

Om ersättning för kostnaderna för sjukvård har betalats till en försäkrad med stöd av lagarna om olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring, skall ersättningen dras av från den sjukvårdsersättning enligt denna lag som betalas till den försäkrade. Om den försäkrade med stöd av lagarna om olycksfallsförsäkring eller trafikförsäkring söker ersättning för sjukvårdskostnader för vilka redan har betalats ersättning enligt denna lag, har Folkpensionsanstalten rätt att av den ersättning som ett olycksfalls- eller trafikförsäkringsbolag, Statskontoret eller Trafikförsäkringscentralen beviljat för samma skada eller sjukdom få ett belopp som motsvarar ersättningen enligt sjukförsäkringen.

Om en försäkrads rätt att få ersättning för kostnaderna för sjukvård grundar sig på patientskadelagen (585/1986), är ersättning enligt denna lag primär i förhållande till patientskadelagen. Om ersättning enligt patientskadelagen redan har betalats till den försäkrade för samma sjukvårdskostnader, skall ersättning enligt denna lag betalas till Patientförsäkringscentralen.

6 §

Vård som getts utomlands

En försäkrad har rätt att få ersättning enligt denna lag för sjukvård som getts någon annanstans än i Finland, om den försäkrade vid vistelse utomlands har insjuknat eller på grund av graviditet eller förlossning kommit i behov av vård och inte är försäkrad i den stat där vården getts eller inte har haft rätt till sjukvård eller ersättning för sjukvårdskostnader i vistelsestaten på samma villkor som vid vård av personer som är försäkrade i staten i fråga.

Med avvikelse från 1 mom. har en försäkrad rätt att få ersättning i enlighet med 3 kap. för kostnader för undersökning och vård till följd av behandling av en sjukdom, om vården har getts i en medlemsstat inom Europeiska unionen eller i en stat där Europeiska gemenskapens lagstiftning tillämpas.

Kostnaderna för sjukvård som getts utomlands ersätts högst till det belopp som skulle ha ersatts om vården hade getts i Finland. Om en försäkrad utomlands fått ersättning för samma sjukvårdskostnader för vilka han eller hon söker ersättning enligt denna lag, betalas till den försäkrade ersättning med stöd av denna lag endast till den del beloppet överstiger den ersättning som betalats från utlandet.

3 kap.

Ersättningar för vård och undersökningar

1 §

Vård som getts av läkare

Såsom sjukvård ersätts sådana undersökningar som en läkare utfört för konstaterande av en eventuell sjukdom eller bestämmande av vård samt den vård som en läkare gett och kostnaderna för anskaffning av läkarintyg eller läkarutlåtande som behövs för ansökan om förmåner enligt denna lag.

För att ersättning skall betalas förutsätts att undersökningen har utförts eller vården getts av en person som har rätt att i Finland utöva läkaryrket eller specialistyrket som legitimerad yrkesutbildad person.

2 §

Vård som getts av tandläkare

Såsom sjukvård ersätts av en tandläkare utförd vård av mun och tänder, undersökning av mun och tänder en gång i kalenderåret samt regleringsvård när det är fråga om vård som är nödvändig för behandlingen av någon annan sjukdom än en tandsjukdom.

För att ersättning skall betalas förutsätts att undersökningen har utförts eller vården getts av en person som har rätt att i Finland utöva tandläkaryrket eller specialtandläkaryrket som legitimerad yrkesutbildad person.

Ersättning enligt denna lag betalas inte för tandprotetiska åtgärder eller tandtekniska kostnader.

3 §

Undersökning och vård som föreskrivits av läkare eller tandläkare

Undersöknings- och vårdåtgärder som föreskrivits av en läkare eller tandläkare ersätts, om undersökningen eller vården har utförts eller getts av en sådan annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som avses i denna lag eller om åtgärden har vidtagits vid en sådan verksamhetsenhet inom den privata hälso- och sjukvården som avses i lagen om privat hälso- och sjukvård (152/1990). Undersökningar utförda av en psykolog ersätts, om det är fråga om av en läkare föreskrivna undersökningar som hänför sig till någon annan undersökning eller vård av den försäkrade.

Såsom av läkare föreskriven fysioterapi ersätts terapeutisk behandling samt annan fysikalisk vård som föreskrivits av en läkare, förutsatt att vården har getts av en fysioterapeut eller att vården har getts vid en sådan i 1 mom. avsedd verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården som tillhandahåller fysioterapitjänster.

Utan hinder av bestämmelserna i 2 kap. 3 § 2 punkten ersätts enligt denna lag även sådana kostnader för fysioterapi och ljusbehandling vid hudsjukdom som den försäkrade har betalat till en privat serviceproducent, om en hälsovårdscentralläkare eller sjukhusläkare har hänvisat den försäkrade till vård hos en privat serviceproducent och har skrivit remiss till denna.

4 §

Till ersättning berättigande andel av läkar- eller tandläkararvoden

Läkar- och tandläkararvoden för undersökning och vård ersätts med 60 procent. Om arvodet är större än den ersättningstaxa som fastställts som ersättningsgrund, betalas ersättning för beloppet enligt ersättningstaxan. För laboratorieundersökningar och radiologiska undersökningar som utförts och åtgärder som vidtagits av läkare och tandläkare betalas dock ersättning enligt 5 § 1 mom.

Ersättning betalas enligt en specialtaxa om vården har getts av en specialist eller en specialtandläkare och vården hör till dennes specialitet. I annat fall betalas ersättning enligt en allmän taxa.

5 §

Till ersättning berättigande andel av undersökning och vård som föreskrivits av läkare eller tandläkare

Kostnaderna för en av en läkare eller tandläkare på en gång föreskriven undersök-

ning eller vård ersätts med 75 procent till den del kostnaderna sammanlagt överstiger 13,46 euro (*fast självrisk*). Om de kostnader som tagits ut hos en försäkrad överstiger beloppet enligt de ersättningstaxor som fastställts som ersättningsgrund, beräknas ersättningen utgående från beloppen enligt ersättningstaxorna. När kostnaderna för fysioterapi som föreskrivits av en läkare ersätts skall dock den fasta självrisken 13,46 euro alltid separat dras av från kostnaderna eller från beloppen enligt ersättningstaxorna.

Ersättning för undersökning och vård som föreskrivits av en läkare betalas på grundval av en och samma föreskrift för högst 15 undersöknings- eller vårdtillfällen, om undersökningen har utförts eller vården getts inom ett år efter föreskriften. Med undersöknings- och vårdtillfälle avses undersöknings- och vårdåtgärder som vidtagits under en och samma dag.

Undersöknings- och vårdåtgärder som vidtagits på en bäddavdelning på ett privatsjukhus betraktas som föreskrivna på en gång, om de vidtagits inom en vecka efter den första undersöknings- eller vårdåtgärden.

6 §

Maximibelopp och grunder för ersättningstaxan för sjukvårdsersättning samt fastställande av ersättningstaxan

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om grunderna och maximibeloppen för ersättningstaxorna för läkar- och tandläkararvoden samt för undersökning och vård samt grunderna för de allmänna taxorna och specialtaxorna för läkar- och tandläkararvoden. Utifrån grunderna och maximibeloppen för ersättningstaxorna skall Folkpensionsanstalten fastställa en förteckning över undersöknings- och vårdåtgärder som skall ersättas enligt 1—3 § samt ersättningstaxorna för dem.

De i 1 mom. avsedda grunderna för ersättningstaxorna och de taxor som skall fastställas baserar sig på undersöknings- och vårdåtgärdens art, det arbete den förutsätter och de kostnader den medför, det terapeutiska värdet av den tjänst som skall ersättas samt på de medel som står till buds för ersättningar. När grunderna för ersättningstaxorna bereds skall social- och hälsovårdsministeriet höra Folkpensionsanstalten. Dessutom skall social- och hälsovårdsministeriet samt Folkpensionsanstalten, när grunderna för ersättningstaxorna och ersättningstaxorna bereds, ge Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården, Rättsskyddscentralen för hälsovården och de organisationer som företräder de berörda aktörerna tillfälle att lämna utlåtande.

4 kap.

Ersättning för resekostnader

1 §

Försäkrades resor

En försäkrad har rätt att få ersättning för resekostnader i anslutning till behandlingen av en sjukdom, om resan gäller besök hos en statlig, en kommunal eller en samkommuns verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården. De resekostnader som åsamkats en försäkrad som för behandling av en sjukdom besökt en i lagen om privat hälso- och sjukvård avsedd verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården eller en yrkesutövare ersätts endast om undersökningen eller vården skall ersättas enligt denna lag.

Ersättning betalas dessutom för kostnaderna för en försäkrads egna resor till platser där hjälpmedel tillverkas, underhålls och förmedlas, om resorna gäller anskaffning och underhåll av hjälpmedel som ingår i behandlingen av en sjukdom.

Kostnader för resor utomlands eller till utlandet ersätts inte med stöd av denna lag. En försäkrad som kommit i behov av vård i en sådan gränstrakt som avses i 1 § i lagen om ömsesidig sjuk- och hälsovård i gränstrakt (307/1961) har rätt att få ersättning för resekostnader i enlighet med denna lag.

2 §

Andra personers än försäkrades resor

Kostnaderna för en följeslagares resa ersätts såsom den försäkrades kostnader enligt det förmånligaste till buds stående färdsättet,

om följeslagaren har varit nödvändig på resan.

Kostnaderna för en försäkrads familjemedlems eller en annan med denne jämförbar persons resor som företagits särskilt till en undersöknings- eller vårdplats enligt 1 § 1 mom. ersätts såsom den försäkrades kostnader, om resan har varit nödvändig på grund av deltagande i vården av den försäkrade.

3 §

Resor i anslutning till hembesök

I enlighet med vad som annars bestäms i detta kapitel får en försäkrad ersättning för resekostnaderna för hembesök som läkare, tandläkare eller andra yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården enligt denna lag har gjort hos den försäkrade. Ersättning för hembesök som yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården gjort med egen bil betalas dock till ett belopp som motsvarar den skattefria ersättning som årligen fastställs av Skattestyrelsen.

Ersättning för resekostnader vid hembesök av någon annan i denna lag avsedd yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården förutsätter att en läkare har föreskrivit hembesöket.

4 §

Undersöknings- och vårdplats

Resekostnaderna för en försäkrad ersätts för en resa till närmaste undersöknings- och vårdplats där den försäkrade kan få nödvändig undersökning och vård enligt denna lag utan att hans eller hennes hälsotillstånd äventyras. Om kommunen eller samkommunen har ordnat specialiserad sjukvård med stöd av 4 § i lagen om planering av och statsandelar för social- och hälsovården, ersätts resekostnaderna för besök på den plats där vården getts. I annat fall ersätts resekostnaderna enligt hur mycket en resa till närmaste undersöknings- och vårdplats hade kostat.

5 §

Färdsätt som ersätts

En försäkrads resekostnader ersätts enligt det belopp som resan skulle ha kostat med anlitande av det förmånligaste till buds stående färdsättet.

En försäkrads resekostnader ersätts dock enligt kostnaderna för anlitande av specialfordon, om den försäkrades sjukdom, grava handikapp eller trafikförhållandena förutsätter att specialfordon används. Med specialfordon avses egen bil, taxi, fordon med handikapputrustning, minibuss, sjuktransportfordon, motorbåt, snöskoter, helikopter och något annat motsvarande fordon.

Med det förmånligaste färdsättet avses i denna lag i första hand

1) resor med anlitande av offentlig, för alla till buds stående reguljär kollektivtrafik och sådana resor med anlitande av olika trafikmedel vilka kombinerats med kollektivtrafiken genom sammanlänkning, eller

2) servicetrafik eller anropsstyrd kollektivtrafik.

Om de färdsätt som avses i 3 mom. inte står till buds men samtransport med ett specialfordon har ordnats, har den försäkrade rätt att få ersättning i enlighet med kostnaderna för ett sådant färdsätt.

När kostnaderna för färd sjöledes i skärgårdsförhållanden ersätts beaktas som merkostnad de speciella omständigheterna i skärgården, såsom avsaknad av fasta vägförbindelser eller av trafik- och transportservice samt väderleksförhållandena.

6 §

Sjuktransport

En försäkrad får ersättning för kostnaderna till följd av sådan sjuktransport i fråga om vilken kommunen enligt 14 § 1 mom. 3 punkten i folkhälsolagen (66/1972) ansvarar för anordnandet. Om den försäkrades tillstånd tack vare akutvård på platsen har förbättrats så att transport till en plats för fortsatt vård inte behövs, ersätts kostnaderna för sjuktransportfordonets besök på platsen såsom en kostnad för den försäkrade.

Akutvård före eller under transporten ersätts inte med stöd av denna lag.

7 §

Ersättningens belopp och självriskandel

Resekostnaderna för en försäkrad ersätts till fullt belopp till den del kostnaderna för en enkelresa överstiger 9,25 euro (*självriskandel*). Ersättning betalas dock högst för ett belopp som motsvarar den ersättningstaxa som fastställts som grund för ersättningen.

Om det sammanlagda beloppet av de resekostnader för ersättningsgilla resor enligt denna lag eller lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensionsanstalten (610/1991) som den försäkrade själv skall betala under ett och samma kalenderår överstiger 157,25 euro (*årlig självriskandel*), ersätts den överskjutande delen till fullt belopp, dock högst till ett belopp som motsvarar den fastställda ersättningstaxan.

8 §

Grund för ersättning för resekostnader samt fastställande av ersättningstaxan

Om en försäkrad utan grundad anledning anlitar något annat än ett i 5 § 3 eller 4 mom. avsett färdsätt, betalas ersättning enligt grunden för ersättning för allmän kollektivtrafik. Om ett annat färdsätt dock kan betraktas som befogat i enlighet med 5 § 2 mom., betalas ersättning för de faktiska kostnaderna, dock högst för ett belopp som motsvarar den fastställda taxan. Om färden har gjorts med ett fordon för vilket det inte finns någon fastställd ersättningstaxa, betalas till den försäkrade skäliga kostnader för resan.

Grunden för ersättning för användning av taxi eller sjuktransportfordon är taxitaxan samt sjuktransporttaxan enligt 11 § i lagen om tillståndspliktig persontrafik på väg (343/1991).

Närmare bestämmelser om ersättningstaxor som används som grund för ersättning vid användning av andra specialfordon enligt 5 § än taxi och sjuktransportfordon utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Social- och hälsovårdsministeriet skall höra Folkpensionsanstalten innan det fastställer ersättningstaxorna.

9 §

Övernattningspenning

En försäkrad har rätt till övernattningspenning, om han eller hon själv eller en person som avses i 2 § på grund av undersökning eller vård av den försäkrade eller av skäl som hänför sig till trafikförhållandena har varit tvungen att övernatta under en resa som skall ersättas enligt denna lag och övernattningen bevisligen har medfört kostnader för personen i fråga. Övernattningspenning betalas på grundval av kostnaderna, dock högst till ett belopp av 20,18 euro per person och dygn.

5 kap.

Läkemedelsersättningar

1 §

Läkemedel som skall ersättas

En försäkrad har rätt att få ersättning för kostnaderna för läkemedel som en läkare eller tandläkare förskrivit för behandlingen av en sjukdom. Förutsättning är att det är fråga om ett receptbelagt läkemedelspreparat enligt läkemedelslagen (395/1987) som är avsett att vid invärtes eller utvärtes bruk bota eller lindra en sjukdom eller sjukdomssymtom. En försäkrad har rätt till ersättning även för ett sådant utbytbart läkemedelspreparat enligt Läkemedelsverkets förteckning till vilket det för patienten förskrivna läkemedelspreparatet har utbytts i apoteket enligt 57 b § i läkemedelslagen. Dessutom förutsätts att ett skäligt partipris har fastställts för läkemedelspreparatet i enlighet med 6 kap.

I 1 mom. avsedda läkemedel som skall ersättas är dessutom sådana på medicinska grunder nödvändiga läkemedelspreparat som får säljas utan recept och för vilka det fastställts ett skäligt partipris. För dessa läkemedelspreparat, om vilka närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet, har den

försäkrade rätt till ersättning enligt 4 § eller, när det är fråga om en svår och långvarig sjukdom, enligt 6 §.

Vid ersättning för i 21 § 4 mom. i läkemedelslagen avsedda preparat som kräver specialtillstånd och läkemedel som tillverkats på apotek samt vid ersättning för medicinskt syre och blod iakttas i tillämpliga delar vad som bestäms om ersättning för läkemedel.

2 §

Kliniska näringspreparat och salvbaser som skall ersättas

En försäkrad har rätt att få ersättning för kostnaderna för kliniska näringspreparat, om en läkare har förskrivit preparaten för behandling av en svår sjukdom och preparaten används vid behandling av en svår sjukdom för att ersätta eller komplettera dieten eller en del av den. Dessutom förutsätts att preparaten har skaffats på apotek eller sjukhus och att ett skäligt partipris har fastställts för preparaten i enlighet med 6 kap.

Bestämmelserna i 1 mom. iakttas i tillämpliga delar även i fråga om produkter som motsvarar kliniska näringspreparat.

Av läkare förskrivna salvbaser som används för behandling av långvariga hudsjukdomar ersätts, om salvbaserna har tillverkats vid en läkemedelsfabrik och skaffats på apotek samt ett skäligt partipris har fastställts för dem. Dessutom ersätts motsvarande salvbaser som förskrivits av läkare och som tillverkats på apotek.

3 §

Naturmedel, homeopatiska och antroposofiska preparat

Ersättning enligt denna lag betalas inte för naturmedel eller i 21 a § i läkemedelslagen avsedda homeopatiska eller antroposofiska preparat.

4 §

Grundersättning

Grundersättningen för läkemedel är 50 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 10 euro.

5 §

Läkemedel som skall ersättas på särskilda grunder

Utan hinder av 4 § kan grundersättningen för ett läkemedel genom förordning av statsrådet begränsas till att gälla endast särskilda indikationer, förutsatt att det vid användning och prövning av läkemedlet har visats att det har ett betydande terapeutiskt värde i vissa sjukdomstillstånd. Läkemedel som skall ersättas på särskilda grunder kan vara sådana speciellt dyra läkemedel som är nödvändiga för behandlingen av en allvarlig sjukdom och vilkas medicinskt grundade användning, om de skulle omfattas av grundersättningen, skulle ge den försäkrade rätt till tilläggsersättning enligt 8 §, samt läkemedel i fråga om vilka det är motiverat att begränsa betalningen av ersättning till noggrant definierade sjukdomstillstånd med hänsyn till läkemedlets terapeutiska värde vid omfattande användning och de kostnader som läkemedlet medför.

Närmare bestämmelser om läkemedel som skall ersättas på särskilda grunder och om sjukdomar som på medicinska grunder skall bedömas som allvarliga utfärdas genom förordning av statsrådet. Folkpensionsanstalten fattar beslut om de särskilda indikationerna och om de villkor under vilka det är medicinskt motiverat att ersätta dessa läkemedel med hänsyn till läkemedlens terapeutiska värde.

6 §

Specialersättning

Ett läkemedel omfattas av specialersättning, om ett skäligt partipris har fastställts för det och om det har godkänts att omfattas av specialersättning i enlighet med 6 kap., förutsatt att läkemedlet används för behandling av en sjukdom som på medicinska grunder skall bedömas som svår och långvarig.

Specialersättningen för läkemedel är 75

procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 5 euro, då det är fråga om nödvändiga läkemedel som används vid behandlingen av svåra och långvariga sjukdomar. Ersättningen är 100 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 5 euro, då det är fråga om nödvändiga läkemedel med ersättande eller korrigerande verkan som används vid behandlingen av svåra och långvariga sjukdomar.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om vilka sjukdomar som på medicinska grunder skall bedömas som svåra och långvariga och i fråga om vilka kostnaderna för behandling med läkemedel med stöd av denna lag ersätts med 75 eller 100 procent av det belopp som överstiger den fasta självrisken. Folkpensionsanstalten beslutar om de medicinska villkor för svåra och långvariga sjukdomar som skall uppfyllas för att specialersättning för läkemedel skall vara medicinskt motiverad.

7 §

Ersättning för kliniska näringspreparat och salvbaser

Kliniska näringspreparat som används vid behandlingen av svåra sjukdomar ersätts med 50 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 10 euro eller med 75 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 5 euro. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om vilka sjukdomar som på medicinska grunder skall bedömas som svåra samt om ersättningsgilla kliniska näringspreparat som används vid behandlingen av dem. När ersättningsnivån bestäms skall det beaktas i vilken mån preparatet är nödvändigt och ekonomiskt fördelaktigt.

Salvbaser som används vid behandling av långvariga hudsjukdomar ersätts med 50 procent av det belopp som vid varje inköpstillfälle överstiger 10 euro.

8 §

Årlig självriskandel och rätt till tilläggsersättning

Om det sammanlagda beloppet av de icke-ersatta kostnader som den försäkrade under ett och samma kalenderår har haft för sådana läkemedel, kliniska näringspreparat och salvbaser som ersätts den försäkrade enligt detta kapitel överstiger 604,72 euro (*årlig självriskandel*), har den försäkrade rätt till en tilläggsersättning för det överstigande beloppet. Tilläggsersättning betalas om den överstiger 16,82 euro under kalenderåret.

Beloppet av den årliga självriskandelen är bundet vid levnadskostnadsindex så att beloppet ändras samtidigt och i samma förhållande som folkpensionerna ändras med stöd av lagen om folkpensionsindex (456/2001).

9 §

Grund för ersättning och inköpstillfälle

Grunden för ersättning av de kostnader som åsamkats en försäkrad vid anskaffning av läkemedel, kliniska näringspreparat och salvbaser är högst det skäliga partipris som fastställts för preparaten förhöjt med apotekets försäljningsbidrag, expeditionsavgiften för receptet samt mervärdesskatt enligt den läkemedelstaxa som avses i 58 § i läkemedelslagen.

I fråga om kostnaderna för läkemedel, kliniska näringspreparat och salvbaser som motsvarar apotekstillverkade preparat som skall ersättas ersätts det pris som tagits ut hos den försäkrade och som skall överensstämma med den läkemedelstaxa som avses i 58 § i läkemedelslagen.

I fråga om medicinskt syre och blod ersätts nödvändiga och skäliga kostnader för den försäkrade.

Med inköpstillfälle avses en sådan mängd läkemedel som en försäkrad köper på en och samma gång och som motsvarar högst tre månaders behandling. Av särskilda skäl kan läkemedel per inköpstillfälle också ersättas för en längre tid. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om när självriskandelen undantagsvis kan uppbäras för en mängd som motsvarar tre månaders behandling, trots att läkemedlet av medicinska skäl eller på grund av ett läkemedelspreparats farmaceutiska egenskaper har köpts i flera doser.

6 kap.

Läkemedelsprisnämnden

1 §

Läkemedelsprisnämndens uppgifter och sammansättning

I anslutning till social- och hälsovårdsministeriet finns läkemedelsprisnämnden. Nämnden fastställer det skäliga partipris för ett läkemedel, ett kliniskt näringspreparat och en salvbas som kan godtas som ersättningsgrund och beslutar om förhöjning av det fastställda skäliga partipriset samt om specialersättning för ett läkemedel. Läkemedelsprisnämnden beslutar dessutom om upphävande av det skäliga partipriset och specialersättningen för ett läkemedel under partiprisets och specialersättningens giltighetstid.

Läkemedelsprisnämnden består av två representanter för social- och hälsovårdsministeriet, en representant för finansministeriet, två representanter för Folkpensionsanstalten, en representant för Läkemedelsverket och en representant för Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården. I anslutning till läkemedelsprisnämnden finns en expertgrupp med högst sju medlemmar. Bland medlemmarna i expertgruppen skall finnas personer med sakkunskap i medicin, farmakologi, hälsovårdsekonomi och sjukförsäkring.

Social- och hälsovårdsministeriet förordnar ordförandena, vice ordförandena och de övriga medlemmarna i läkemedelsprisnämnden och i expertgruppen samt för varje medlem en personlig suppleant för tre år i sänder. Nämnden är beslutför när mötesordföranden och minst tre andra medlemmar är närvarande.

2 §

Ansökan om ett skäligt partipris

Innehavaren av försäljningstillstånd skall hos läkemedelsprisnämnden ansöka om fastställande av ett skäligt partipris för ett läkemedelspreparat.

I ansökan om fastställande av partipriset skall sökanden framlägga ett specificerat och motiverat förslag till skäligt partipris. Av ansökan eller bifogade utredningar skall framgå

1) giltighetstiden för läkemedelspreparatets patent eller tilläggsskyddet för patentet,

2) en uppskattning av försäljningen av läkemedelspreparatet samt antalet patienter som använder preparatet,

3) en specificerad och motiverad totalbedömning av kostnaderna för behandling med läkemedlet och de fördelar som kan uppnås,

4) läkemedelspreparatets godkända pris och ersättningsgrund i andra länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5) läkemedelspreparatets övriga handelsnamn och priser i andra länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

6) en hälsoekonomisk utredning, om det är fråga om ett läkemedelspreparat som innehåller en ny verksam läkemedelssubstans och vid behov även något annat preparat, samt

7) övriga utredningar som läkemedelsprisnämnden förutsätter och övriga utredningar som sökanden anser vara nödvändiga.

Då ett skäligt partipris söks och fastställs för ett kliniskt näringspreparat, en salvbas och ett i 21 § 4 mom. i läkemedelslagen avsett läkemedelspreparat med specialtillstånd iakttas i tilllämpliga delar vad som i detta kapitel bestäms om ansökan om och fastställande av ett skäligt partipris för ett läkemedelspreparat.

3 §

Fastställande av ett skäligt partipris

Om inte något annat följer av särskilda skäl, skall läkemedelsprisnämnden begära utlåtande av Folkpensionsanstalten om ansökan om fastställande av partipriset innan nämnden avgör ärendet.

När skäligheten hos det partipris som godtas som ersättningsgrund för läkemedelspreparatet bedöms skall hänsyn tas till

1) de vårdkostnader som användningen av läkemedelspreparatet medför och den nytta som kan uppnås med tanke på patienten och de totala kostnaderna inom hälso- och socialvården,

2) nyttan av och kostnaderna för andra till buds stående alternativa behandlingsmetoder,

3) priserna på motsvarande läkemedelspreparat i Finland,

4) priserna på läkemedelspreparatet i andra länder inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,

5) tillverknings-, forsknings- och produktutvecklingskostnaderna för läkemedelspreparatet, samt

6) de medel som står till förfogande för ersättningar.

Vad som i 2 mom. bestäms om läkemedelspreparat gäller i tillämpliga delar kliniska näringspreparat, salvbaser och i 21 § 4 mom. i läkemedelslagen avsedda läkemedelspreparat med specialtillstånd.

4 §

Förhöjning av ett skäligt partipris

Innehavaren av försäljningstillstånd skall hos läkemedelsprisnämnden ansöka om förhöjning av det fastställda partipriset för ett läkemedelspreparat, ett kliniskt näringspreparat och en salvbas. Innan ärendet avgörs skall läkemedelsprisnämnden begära utlåtande av Folkpensionsanstalten om ansökan om förhöjning av partipriset.

I ansökan om förhöjning av partipriset skall framläggas ett specificerat och motiverat förslag till nytt skäligt partipris. Som stöd behövs en utredning om förändringar av bestående karaktär som under partiprisets giltighetstid skett i de omständigheter som påverkar prisbildningen för läkemedelspreparatet. Till ansökan skall dessutom i tillämpliga delar fogas de utredningar som avses i 2 § 2 mom.

5 §

Ansökan om specialersättning

Innehavaren av försäljningstillstånd skall hos läkemedelsprisnämnden ansöka om specialersättning för läkemedelspreparat som används vid behandlingen av sådana svåra och långvariga sjukdomar som anges genom förordning av statsrådet. I ansökan skall framläggas ett motiverat förslag till att läkemedelspreparatet skall bli föremål för specialersättning.

I ansökan om specialersättning för ett läkemedelspreparat skall innehavaren av försäljningstillstånd lägga fram en specificerad och motiverad utredning om

1) läkemedelspreparatets terapeutiska värde,

2) den nytta som kan uppnås med specialersättningen och de kostnader specialersättningen medför,

3) läkemedelspreparatets ersättande eller korrigerande verkan eller nödvändighet,

4) i vilken mån läkemedelspreparatet är ekonomiskt fördelaktigt, samt

5) marknadsprognosen för läkemedelspreparatet.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller i tilllämpliga delar även ansökan om specialersättning för ett läkemedelspreparat för vilket specialersättning redan tidigare har godkänts eller för ett läkemedelspreparat vars verksamma läkemedelssubstans ingår i preparat för vilka specialersättning redan tidigare har godkänts.

6 §

Fastställande av specialersättning

Innan läkemedelsprisnämnden avgör en ansökan om specialersättning för ett läkemedelspreparat skall den inhämta utlåtande av expertgruppen, om specialersättning har sökts för ett läkemedelspreparat som innehåller en ny verksam läkemedelssubstans. I andra ärenden som gäller specialersättning begärs vid behov utlåtande av expertgruppen. Före avgörandet skall utlåtande om ansökan om specialersättning dessutom begäras av Folkpensionsanstalten, om inte något annat följer av särskilda skäl.

Vid beslut om specialersättning för ett läkemedelspreparat beaktas sjukdomens art, i vilken mån läkemedelspreparatet är nödvändigt och ekonomiskt fördelaktigt, läkemedelspreparatets terapeutiska värde, bevisat genom användning och forskning, samt de disponibla medlen för specialersättningar för läkemedel. Ett beslut om specialersättning för ett läkemedelspreparat kan begränsas till att gälla bara en viss form av eller svårighetsgrad hos en sjukdom som anges genom förordning av statsrådet.

Ett läkemedelspreparat kan godkännas att omfattas av specialersättning då det i två års

tid har omfattats av grundersättningen. Ett läkemedelspreparat kan godkännas att omfattas av specialersättning redan tidigare, om det finns tillräckliga erfarenheter av och forskningsrön om läkemedelspreparatets terapeutiska värde, nödvändigheten av läkemedelspreparatet, dess ersättande eller korrigerande verkan samt i vilken mån läkemedelspreparatet är nödvändigt och ekonomiskt fördelaktigt.

7 §

Uppsägning av ett läkemedelspreparat i ersättningssystemet

Innehavaren av försäljningstillstånd kan säga upp ett läkemedelspreparat i ersättningssystemet. Det fastställda skäliga partipriset för läkemedelspreparatet upphör att gälla från och med ingången av det kvartal som följer efter uppsägningen. Innehavaren av försäljningstillstånd skall lämna in en anmälan om uppsägning till läkemedelsprisnämnden senast tre månader före den önskade uppsägningstidpunkten. Läkemedelsprisnämnden fastställer tillståndshavarens anmälan om strykande av läkemedelspreparatet ur sjukförsäkringens ersättningssystem.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller även kliniska näringspreparat och salvbaser.

8 §

Upphävande av ett fastställt partipris

Läkemedelsprisnämnden kan på eget initiativ behandla skäligheten hos partipriset för ett läkemedelspreparat och besluta att det fastställda partipriset inte längre skall gälla. Ett fastställt partipris kan upphävas, om patentet för läkemedelspreparatet upphör att gälla medan priset är i kraft eller om användningsområdet för ett läkemedelspreparat utvidgas avsevärt eller om försäljningen avsevärt överstiger den uppskattning som låg till grund för beslutet om fastställande av priset. Innan partipriset upphävs skall läkemedelsprisnämnden höra innehavaren av försäljningstillstånd och Folkpensionsanstalten.

9 §

Myndighetsförfarande vid specialersättning

På framställning av social- och hälsovårdsministeriet kan läkemedelsprisnämnden behandla ett ärende som gäller specialersättning för ett läkemedelspreparat, om det finns särskilda terapeutiska grunder för att läkemedelspreparatet skall omfattas av specialersättning.

Läkemedelsprisnämnden kan på eget initiativ behandla ett ärende som gäller specialersättning för ett läkemedelspreparat, om

1) det inte föreligger i lag föreskrivna förutsättningar för att läkemedelspreparatet skall omfattas av specialersättning,

2) det på grundval av nya erfarenheter av läkemedelspreparatet eller på grundval av forskningsrön inte längre föreligger några sjukvårdsrelaterade grunder för fortsatt specialersättning, eller om

3) det finns särskilda terapeutiska grunder för att läkemedelspreparatet skall omfattas av specialersättning.

Innan ärendet avgörs skall läkemedelsprisnämnden höra innehavaren av försäljningstillstånd och Folkpensionsanstalten.

10 §

Förteckning över läkemedelspreparat som omfattas av specialersättning

Ett läkemedelspreparat skall upptas i förteckningen över läkemedel som omfattas av specialersättning när läkemedelsprisnämnden har godkänt det som ett till specialersättning berättigat preparat vid behandlingen av en svår och långvarig sjukdom som anges genom förordning av statsrådet. Läkemedelsprisnämnden skall senast den sista dagen i varje månad underrätta Folkpensionsanstalten om förändringar i specialersättningarna för läkemedelspreparat. Folkpensionsanstalten för en förteckning enligt olika sjukdomar över läkemedelssubstanser och läkemedelspreparat som omfattas av specialersättning.

11 §

Behandlingstiden för ansökan

Läkemedelsprisnämndens beslut om ett

skäligt partipris som fastställts som ersättningsgrund för ett läkemedelspreparat som erhållit försäljningstillstånd eller om höjning av ett tidigare fastställt partipris samt om specialersättning för ett läkemedelspreparat skall tillställas sökanden inom 90 dagar efter det att ansökan mottagits. Om både läkemedelspreparatets skäliga partipris och specialersättningen för läkemedelspreparatet avgörs, skall beslutet tillställas sökanden inom 180 dagar efter det att ansökan mottagits. Om de uppgifter som framläggs som stöd för ansökan är otillräckliga, skall nämnden eller vid behov nämndens generalsekreterare avbryta behandlingen av ansökan och utan dröjsmål meddela sökanden vilka specificerade tilläggsuppgifter som krävs. Det slutliga beslutet skall då sändas till sökanden inom 90 dagar efter det att tilläggsutredningen mottagits.

Läkemedelsprisnämnden kan förlänga behandlingstiden med 60 dagar, om det har kommit in exceptionellt många ansökningar om prisförhöjningar. Nämndens ordförande kan vid behov besluta om förlängd behandlingstid.

12 §

Beslut och ändringssökande

Ett beslut av läkemedelsprisnämnden om skäligt partipris och specialersättning är i kraft högst fem år. Ett beslut är dock i kraft högst tre år om det gäller ett preparat som innehåller en ny verksam läkemedelssubstans. Ett beslut om fastställande, höjning och upphävande av ett skäligt partipris samt om specialersättning träder i kraft vid ingången av den andra kalendermånaden efter den månad då beslutet gavs, om inte något annat nämns i beslutet.

Den som är missnöjd med läkemedelsprisnämndens beslut får söka ändring i beslutet hos högsta förvaltningsdomstolen så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Läkemedelsprisnämndens beslut skall följas trots att ändring har sökts till dess ärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft.

13 §

Skyldighet att anmäla förändringar som gäller läkemedelspreparat

Innehavaren av försäljningstillstånd skall utan dröjsmål underrätta läkemedelsprisnämnden om försäljningen av ett läkemedelspreparat blir väsentligt större än vad som beräknats i ansökan.

Läkemedelsverket skall underrätta läkemedelsprisnämnden om ändringar i indikationerna för ett läkemedelspreparat.

14 §

Överföring av beslutanderätt till generalsekreteraren

Läkemedelsprisnämnden kan på generalsekreteraren överföra fastställandet av ett skäligt partipris för ett läkemedelspreparat då det är fråga om ett nytt fastställande av ett tidsbegränsat partipris för ett preparat, en ny förpackningsstorlek, styrka eller läkemedelsform för ett läkemedelspreparat som godkänts som ersättningsgillt eller fastställandet av ett skäligt partipris för ett synonympreparat eller parallellimporterat preparat som motsvarar ett sådant läkemedelspreparat. Läkemedelsprisnämnden kan på generalsekreteraren även överföra fastställandet av ett skäligt partipris för ett läkemedelspreparat enligt 21 § 4 mom. i läkemedelslagen, vilket levereras med särskilt tillstånd, samt utfärdandet av intyg över ett skäligt partipris för innehavaren av försäljningstillstånd, för export av läkemedel.

Dessutom kan läkemedelsprisnämnden vid behov låta generalsekreteraren avgöra om läkemedel skall berättiga till specialersättning i sådana fall då specialersättning har godkänts för ett preparat som innehåller samma läkemedelssubstans.

15 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om läkemedelsprisnämnden och expertgruppen i anslutning till den, beslutsförfarandet, ansökan till läkemedelsprisnämnden, Folkpensionsanstaltens och

expertgruppens utlåtanden samt om behandlingen av ärenden i läkemedelsprisnämnden.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om ansökningsförfarandet, sökanden och de utredningar som skall bifogas ansökan samt om anmälan som skall tillställas läkemedelsprisnämnden.

III AVDELNINGEN

DAGPENNINGSFÖRMÅNER

7 kap.

Allmänna förutsättningar för erhållande av dagpenningsförmåner

1 §

Rätt till dagpenningsförmån enligt arbetsinkomst

En försäkrad har rätt till sjukdagpenning enligt arbetsinkomsterna, om hans eller hennes årsarbetsinkomster enligt 11 kap. 2 § eller uppskattade årsarbetsinkomster enligt 11 kap. 4 § uppgår till minst 1 027 euro. Dessutom skall den försäkrade uppfylla arbetsvillkoret enligt 8 kap. 3 §.

En försäkrad har rätt till föräldradagpenning och specialvårdspenning enligt arbetsinkomsterna, förutsatt att hans eller hennes årsarbetsinkomster enligt 11 kap. 2 § eller uppskattade årsarbetsinkomster enligt 11 kap. 4 § berättigar till en förmån som överstiger den minimidagpenningsförmån som anges i 3 §.

Arbetsinkomstbeloppet enligt 1 mom. justeras i enlighet med 11 kap. 1 § 2 mom.

2 §

Rätt till dagpenningsförmån på grundval av en föregående förmån

En försäkrad som saknar arbetsinkomster på grund av arbetslöshet, studier eller rehabilitering har dock rätt till dagpenningsförmån på grundval av en förmån som föregått dagpenningsrätten, så som föreskrivs i 11 kap. 6 §.

Den försäkrade har rätt till föräldradagpenning och specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån under förutsättning att den föregående förmånen berättigar till en förmån som överstiger det dagpenningsminimibelopp som anges i 3 §.

3 §

Rätt till dagpenningsförmånens minimibelopp

En försäkrads rätt att få sjukdagpenning till ett belopp som motsvarar dagpenningsförmånens minimibelopp börjar efter den självrisktid som avses i 8 kap. 7 § 3 mom., om den försäkrade inte har rätt till sjukdagpenning enligt arbetsinkomsterna eller rätt till dagpenning på grundval av en föregående förmån eller om dagpenningen skulle understiga dagpenningsförmånens minimibelopp.

En försäkrad har rätt att få föräldradagpenning och specialvårdspenning till ett belopp som motsvarar dagpenningsförmånens minimibelopp, om förmånen på grundval av arbetsinkomsten eller en föregående förmån skulle understiga dagpenningsförmånens minimibelopp.

4 §

Arbetsgivares rätt till dagpenningsförmån

En dagpenningsförmån betalas till arbetsgivaren till den del den försäkrade på grundval av ett anställningsförhållande har rätt till lön eller motsvarande ersättning för tiden för ledighet på grund av sjukdom eller moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet eller partiell föräldraledighet och när det i anställningsvillkoren har avtalats att dagpenningsförmånen eller del av den skall betalas till arbetsgivaren i stället för till den försäkrade. Dagpenningsförmånen betalas inte till den försäkrade för samma tid till den del som motsvarar lönen.

En dagpenningsförmån

1) delas mellan arbetsgivarna i förhållande till de utbetalda lönerna i de fall då den försäkrade har flera arbetsgivare samtidigt,

2) delas enligt lagen om pension för

företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare mellan den försäkrade och dennes arbetsgivare i förhållande till den arbetsinkomst som fastställts enligt dessa pensionslagar och den lön som arbetsgivaren betalat, om den försäkrade är verksam som företagare enligt 1 § i lagen om pension för företagare eller 1 § i lagen om pension för lantbruksföretagare samtidigt som han eller hon är anställd hos en annan arbetsgivare.

5 §

Dagpenningsförmånsdagar

Dagpenningsförmånen betalas för varje i 1 kap. 4 § 5 punkten avsedd vardag, om inte annat följer av denna lag.

8 kap.

Sjukdagpenning

1 §

Sjukdagpenning

Sjukdagpenning betalas som ersättning för inkomstbortfall vid arbetsoförmåga.

Vad som i denna lag bestäms om sjukdagpenning skall i tillämpliga delar iakttas även i fråga om dagpenning som avses i 27 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar (583/1986) och 18 § 2 mom. i lagen om användning av mänskliga organ och vävnader för medicinska ändamål (101/2001).

En person har utöver den dagpenning som avses i 2 mom. rätt att få ersättning enligt 27 § 2 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar för inkomstbortfall som åsamkats honom eller henne. Ersättningen bestäms utifrån den arbetsinkomst som personen skulle ha fått om han eller hon inte med stöd av lagen om smittsamma sjukdomar hade fått förordnande att utebli från sitt förvärvsarbete eller att hållas isolerad. Ersättningen för inkomstbortfallet utgörs av skillnaden mellan arbetsinkomsten och dagpenningen. När ersättningen för inkomstbortfallet fastställs beaktas den i 2 mom. avsedda dagpenningen som avdrag.

Har en i 2 mom. avsedd dagpenning enligt lagen om smittsamma sjukdomar med stöd av 7 kap. 4 § 1 mom. betalts till arbetsgivaren och täcker dagpenningen inte den lön eller den motsvarande ersättning som arbetsgivaren har betalt för tiden för frånvaron eller isoleringen, har arbetsgivaren rätt till ersättning enligt 3 mom. för det återstående beloppet.

2 §

Försäkrads ålder

Rätt till sjukdagpenning har varje 16—67-årig försäkrad som är bosatt i Finland, förutsatt att arbetsoförmåga till följd av sjukdom har inträtt efter det att den försäkrade har fyllt 16 år. Dagpenning kan betalas högst till utgången av den kalendermånad då den försäkrade fyller 68 år.

Har arbetsoförmåga till följd av sjukdom inträtt efter det att den försäkrade har fyllt 15 år och fortgår sjukdomen efter det att han eller hon har fyllt 16 år, har den försäkrade rätt att få sjukdagpenning för tiden för arbetsoförmåga efter det han eller hon uppnått sistnämnda ålder högst till utgången av den kalendermånad som föregår den månad då arbetsoförmågan kommer att ha fortgått ett år.

3 §

Arbetsvillkor

En försäkrad har inte rätt till sjukdagpenning, om han eller hon under de tre månader som omedelbart föregått arbetsoförmågan av någon orsak som beror på honom eller henne själv har varit utan eget arbete eller förvärvsarbete. Trots att arbetsvillkoret inte har uppfyllts har en försäkrad dock rätt att få sjukdagpenning till ett belopp som motsvarar minimibeloppet, när hans eller hennes arbetsoförmåga oavbrutet har varat minst 55 dagar.

4 §

Arbetsoförmåga

En försäkrad har rätt till sjukdagpenning för den tid han eller hon är förhindrad att utföra sitt arbete på grund av arbetsoförmåga till följd av sjukdom.

Med arbetsoförmåga avses ett sådant av sjukdom framkallat tillstånd under vilket den

försäkrade, medan sjukdomen varar, är oförmögen att utföra sitt vanliga arbete eller därmed nära jämförbart arbete.

5 §

Begränsningar för betalning av sjukdagpenning

Sjukdagpenning betalas inte till en försäkrad som

1) avtjänar fängelsestraff i en straffanstalt som avses i 2 § i lagen om verkställighet av straff, med undantag av förvandlingsstraff för böter,

2) är internerad i tvångsinrättning med stöd av 1 § i lagen om internering av farliga återfallsförbrytare, eller

3) fullgör beväringstjänst i aktiv tjänst eller frivillig militärtjänst som motsvarar beväringstjänst eller i egenskap av vapenfri, reservist eller lantvärnsman är i försvarsmaktens tjänst eller som fullgör civiltjänst.

6 §

Förmåner som utgör hinder för sjukdagpenning

Rätt till sjukdagpenning föreligger inte för en försäkrad som får

1) studiepenning enligt lagen om studiestöd (65/1994),

2) rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning (611/1991),

3) rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd enligt arbetspensionslagarna,

4) ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i lagen om olycksfallsförsäkring (608/1948), trafikförsäkringslagen (279/1959), lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) eller lagen om olycksfall i militärtjänst (1211/1990),

5) ålderspension, förtida ålderspension eller arbetslöshetspension enligt 20 § i folkpensionslagen (347/1956) eller arbetspensionslagarna,

6) deltidspension enligt arbetspensionslagarna,

7) invaliditetspension som beviljats med stöd av 22 § 1 mom. i folkpensionslagen,

8) särskilt stöd till invandrare enligt lagen om särskilt stöd till invandrare (1192/2002).

Om en försäkrads moderskapspenningsperiod börjat tidigare än 30 vardagar före den beräknade tidpunkten för nedkomsten, har den försäkrade inte rätt till sjukdagpenning för ifrågavarande tid.

En försäkrad som får pension som nämns i 1 mom. 5—8 punkten, full invalidpension enligt arbetspensionslagarna eller särskilt stöd till invandrare och som är yngre än 68 år har dock rätt till sjukdagpenning, om han eller hon efter sin pensionering är i arbete och blir oförmögen att utföra det arbete som han eller hon som pensionerad har utfört omedelbart innan arbetsoförmågan inträdde. Sjukdagpenningens belopp räknas då ut på grundval av intjänade arbetsinkomster under pensioneringstiden så som föreskrivs i 11 kap., med beaktande av 12 kap. 2 §.

7 §

Självrisktid

Sjukdagpenning betalas för tiden som arbetsoförmögen med undantag av den dag då arbetsoförmågan inträdde och nio vardagar näst efter den.

Om en försäkrads arbetsoförmåga på grund av samma sjukdom inträder på nytt inom 30 dagar från den dag för vilken senast betalades sjukdagpenning, skall sjukdagpenning betalas från och med följande vardag efter arbetsoförmågans inträde.

Sjukdagpenningens minimibelopp betalas på grund av arbetsoförmåga till följd av sjukdom dock först efter det att arbetsoförmågan till följd av sjukdom har varat i minst 55 dagar utan avbrott. Om det vid arbetsoförmågans inträde är uppenbart att arbetsoförmågan kommer att vara minst den maximitid som anges i 8 §, skall sjukdagpenningens minimibelopp betalas efter självrisktiden enligt 1 eller 2 mom.

8 §

Maximitid för sjukdagpenning

Maximitiden för sjukdagpenning går ut vid utgången av kalendermånaden före den må-

nad då antalet sjukdagpenningsdagar skulle uppgå till 300 vardagar. Folkpensionsanstalten beslutar om maximitiden även om den försäkrades arbetsoförmåga skulle upphöra redan under den kalendermånad vid vars utgång maximitiden skulle gå ut så som bestäms ovan. Om arbetsoförmågan senare fortsätter på grund av samma sjukdom, kan den försäkrade beviljas sjukdagpenning endast till utgången av den månad då maximitiden går ut.

När maximitiden för sjukdagpenningen räknas ut skall alla sjukdagpenningsdagar under två års tid omedelbart före sådan arbetsoförmåga beaktas på vilken tillämpas den självrisktid som avses i 7 § 1 mom. Om den försäkrade varit arbetsför i 12 månader utan avbrott, skall inte sjukdagpenningsdagar före denna tid beaktas när maximitiden räknas ut.

När maximitiden räknas ut skall också sådana dagar beaktas för vilka sjukdagpenning inte har betalats på grund av de begränsningar som föreskrivs i 5 § eller på grund av att

1) den försäkrades arbetsinkomster understiger det minimibelopp som anges i 11 kap. 1 §,

2) den försäkrade inte har uppfyllt arbetsvillkoret enligt 3 §,

3) den försäkrade till följd av arbetsoförmågan med stöd av någon annan lag har rätt till sådan ersättning för inkomstbortfall som överstiger sjukdagpenningen,

4) den försäkrade har fått föräldradagpenning för samma tid, eller

5) ansökan om sjukdagpenning har försenats.

9 §

Sjukdagpenning efter maximitiden

När maximitiden enligt 8 § har gått ut har en försäkrad rätt till sjukdagpenning på nytt på grund av samma sjukdom först när han eller hon efter det att maximitiden gått ut har varit arbetsför i 12 månader utan avbrott. En förutsättning är att nämnda tidsperiod inte inrymmer en tid som arbetsoförmögen som är längre än självrisktiden enligt 7 § 1 mom.

Med den arbetsförhetstid som avses i 1 mom. jämställs den tid för vilken den försäkrade enligt lagen om rehabiliteringspenning eller arbetspensionslagarna har fått rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd eller ersättning för inkomstbortfall enligt lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller bestämmelserna om rehabilitering i lagen om skada, ådragen i militärtjänst, eller den tid den försäkrade har varit arbetslös arbetssökande vid arbetskraftsbyrån eller deltagit i frivilliga studier som avses i 10 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller i en åtgärd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice (1295/2002). Med arbetsförhetstid jämställs också den tid personen med stöd av 3 kap. 3 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har varit berättigad till en förmån enligt nämnda lag. Den tid för vilken den försäkrade har fått invaliditetspension enligt 22 § 1 mom. i folkpensionslagen eller full invalidpension enligt arbetspensionslagarna skall däremot inte jämställas med den arbetsförhetstid som avses i 1 mom.

Utan hinder av 2 mom. skall med arbetsförhetstid jämställas den tid under vilken en försäkrad efter det att maximitiden gått ut och under tiden för invalidpension skött ett arbete i 12 månader utan avbrott innan ny arbetsoförmåga inträdde.

En försäkrad har rätt till sjukdagpenning oavsett att maximitiden har gått ut, om han eller hon blir arbetsoförmögen till följd av en ny sjukdom. Som ny sjukdom betraktas en sjukdom som inte har orsakat arbetsoförmåga under den förra maximitiden och som inte kan anses hänföra sig till den tidigare arbetsoförmågan.

9 kap.

Föräldradagpenningar

1 §

Rätt till föräldradagpenning

En försäkrad har rätt till föräldradagpenning förutsatt att han eller hon har varit bosatt i Finland minst 180 dagar omedelbart före den beräknade tidpunkten för nedkomsten eller

före adoptionen av ett barn som avses i 11 §. Med boende i Finland jämställs tiden såsom försäkrad i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat där gemenskapsrätten tillämpas.

En fader och en adoptivfader har rätt till föräldrapenning och faderskapspenning, även om modern inte har rätt till föräldradagpenning på grund av att boendevillkoret inte har uppfyllts. Faderns föräldrapenningsperiod börjar då 75 vardagar efter barnets faktiska födelsedatum.

Bestämmelserna om föräldradagpenning tilllämpas på fäder och adoptivfäder som är gifta med barnets moder och inte lever åtskils från henne på grund av söndring i äktenskapet. Bestämmelserna om föräldradagpenning tillämpas dessutom på försäkrade som utan att ingå äktenskap fortlöpande lever tillsammans med barnets moder i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden, dock inte på en försäkrad som utan att ingå äktenskap fortlöpande lever tillsammans med en adoptivförälder i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

2 §

Moderskapspenning

En kvinna vars graviditet har varat i minst 154 dagar har rätt till moderskapspenning vid graviditet och förlossning.

Rätt till moderskapspenning föreligger dock inte om graviditeten har avbrutits med stöd av lagen om avbrytande av havandeskap (239/1970).

3 §

Moderskapspenningsperiod

Moderskapspenning betalas för 105 vardagar. Rätten till moderskapspenning uppkommer tidigast 50 och senast 30 vardagar före den beräknade tidpunkten för nedkomsten. Har graviditeten upphört tidigare än 30 vardagar före den beräknade tidpunkten för nedkomsten, uppkommer rätten till moderskapspenning den första vardagen efter det att graviditeten upphörde och upphör när förmånen har betalats för 105 vardagar.

För utbetalning av förtida moderskapspenning för 31—50 vardagar före den beräknade tidpunkten för nedkomsten förutsätts att den försäkrade inte är i förvärvsarbete eller annat eget arbete under denna tid, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet.

4 §

Särskild moderskapspenning

En gravid försäkrad som är i förvärvsarbete eller i eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet, har rätt till särskild moderskapspenning, om ett kemiskt ämne, strålning, en smittsam sjukdom eller någon annan motsvarande omständighet som hänför sig till hennes arbetsuppgifter eller arbetsförhållanden äventyrar hennes eller fostrets hälsa. Genom förordning av statsrådet anges när det kan bedömas att den försäkrades arbetsuppgifter eller förhållandena på arbetsplatsen äventyrar den försäkrades eller fostrets hälsa i ovan nämnda situationer samt vilka utredningar den försäkrade skall framlägga när hon ansöker om särskild moderskapspenning.

För betalning av särskild moderskapspenning förutsätts att den försäkrade är arbetsför och att för henne inte kan ordnas annat arbete på det sätt som avses i 2 kap. 3 § 2 mom. i arbetsavtalslagen (55/2001) eller 29 § 2 mom. i sjömanslagen (423/1978) och att hon av den orsaken måste vara borta från arbetet. Vidare förutsätts att den försäkrade inte heller är i något annat förvärvsarbete eller i eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet.

Bestämmelserna om moderskapspenning gäller i tillämpliga delar även särskild moderskapspenning.

5 §

Särskild moderskapspenningsperiod

Särskild moderskapspenning betalas för den tid under vilken en försäkrad är förhindrad att utföra sitt arbete på grund av en riskfaktor som hänför sig till den försäkrades arbetsuppgifter eller arbetsförhållanden, dock högst tills den försäkrades rätt till moder-

skapspenning uppkommer. Om graviditeten avbryts innan moderskapspenningsperioden börjar, betalas särskild moderskapspenning tills avbrottet sker.

Om arbetsgivaren för en försäkrad som är berättigad till särskild moderskapspenning under tiden för den särskilda moderskapspenningsperioden ordnar annat arbete på det sätt som avses i 2 kap. 3 § 2 mom. i arbetsavtalslagen eller 29 § 2 mom. i sjömanslagen och om detta arbete inte äventyrar den försäkrades eller fostrets hälsa på det sätt som avses i 4 § 1 mom. i detta kapitel, betalas inte särskild moderskapspenning för arbetsdagarna. Särskild moderskapspenning betalas inte för arbetsdagar heller till en sådan försäkrad som under tiden för den särskilda moderskapspenningsperioden utför eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet.

6 §

Faderskapspenning

Rätt till faderskapspenning har barnets fader, om han deltar i vård av ett barn som berättigar till föräldradagpenning och under denna tid inte är i förvärvsarbete eller annat eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet. En studerande har dock rätt till faderskapspenning, om det kan anses att han trots erhållande av studiepenning enligt lagen om studiestöd deltar i vården av barnet.

7 §

Faderskapspenningsperiod

Under moderskaps- och föräldrapenningsperioden betalas faderskapspenning sammanlagt för högst 18 vardagar. Under denna tid kan faderskapspenningen uppdelas på högst fyra sammanhängande perioder.

Fadern har dessutom rätt till faderskapspenning för en sammanhängande period om högst 12 vardagar omedelbart efter föräldrapenningsperioden, förutsatt att föräldrapenning eller partiell föräldrapenning på grundval av deltagande i vården av barnet har betalats till fadern utan avbrott för minst de 12 sista vardagarna under föräldrapenningsperioden.

8 §

Föräldrapenning

Enligt överenskommelse mellan föräldrarna har barnets moder eller fader rätt till föräldrapenning omedelbart efter moderskapspenningsperioden. Om modern inte deltar i vården av barnet har fadern när han ansvarar för vården av barnet, med avvikelse från vad som bestäms i 1 § 3 mom., rätt till föräldrapenning, även om modern och fadern inte längre lever i gemensamt hushåll.

Fadern har rätt till föräldrapenning, om han deltar i vården av barnet och under denna tid inte är i förvärvsarbete eller annat eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet. I enlighet med 9 § har fadern dock rätt till partiell föräldrapenning när han utför deltidsarbete. Fadern har dock rätt till föräldrapenning, om han ensam ansvarar för vården av barnet och är i förvärvsarbete eller annat eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet.

För att föräldrapenning skall betalas förutsätts att modern har genomgått efterundersökning hos läkare för klarläggning av hälsotillståndet tidigast 5 och senast 12 veckor efter nedkomsten. Folkpensionsanstalten kan dock av särskilda skäl bevilja föräldrapenning, även om efterundersökning inte har utförts. Närmare bestämmelser om efterundersökning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Rätt till föräldrapenning föreligger inte, om barnet har omhändertagits med stöd av barnskyddslagen (683/1983). Föräldrapenning betalas dock till en moder eller fader som trots omhändertagandet fortfarande deltar i vården av barnet.

Barnets moder och fader kan komma överens om uppdelning av föräldrapenningsperioden så att föräldradagpenning kan betalas i högst två perioder till vardera föräldern. Utan särskilda skäl betalas föräldrapenning dock inte för en kortare tid än 12 vardagar.

9 §

Partiell föräldrapenning

En moder och fader kan sinsemellan

komma överens om att dela den disponibla rätten till föräldrapenning så att båda samtidigt har rätt till partiell föräldrapenning. För erhållande av partiell föräldrapenning förutsätts att modern och fadern själva vårdar barnet. Dessutom förutsätts att barnets moder och fader vardera har kommit överens med respektive arbetsgivare om deltidsarbete under föräldrapenningsperioden så att bägges arbetstid och lön är minst 40 och högst 60 procent av den maximala arbetstiden för heltidsanställda och av den lön för heltidsarbete som tillämpas inom branschen. Avtal om deltidsarbete skall ingås för minst två månader i sänder.

För att företagare skall ha rätt till partiell föräldrapenning förutsätts att det arbete som utförs i det egna företaget för en tid om minst två månader minskar med minst 40 och högst 60 procent.

10 §

Föräldrapenningsperiod

Föräldrapenning betalas tills 263 vardagar har förflutit från moderskapspenningsperiodens början, den första betalningsdagen inräknad. Om rätt till ny moderskaps- eller föräldrapenning uppkommer under moderskaps- eller föräldrapenningsperioden, upphör utbetalningen av den föregående moderskaps- eller föräldrapenningen vid ingången av den nya moderskaps- eller föräldrapenningsperioden.

Har moderskapspenningsperioden på grund av för tidig förlossning börjat tidigare än 30 vardagar före den beräknade tidpunkten för nedkomsten, förlängs föräldrapenningsperioden med så många vardagar som moderskapspenningsperioden har börjat tidigare än 30 vardagar före den beräknade tidpunkten för nedkomsten.

Föräldrapenningsperioden förlängs med 60 vardagar för varje barn utöver ett, om flera än ett barn föds på samma gång. Barnets moder eller fader kan helt eller delvis ta ut den i 2 mom. avsedda förlängningen av föräldrapenningsperioden redan under moderskaps- eller föräldrapenningsperioden.

11 §

Föräldra- och faderskapspenning för adoptivföräldrar

Rätt till föräldrapenning och partiell föräldrapenning för adoptivförälder har en försäkrad som i sin vård har tagit ett barn under sju år i avsikt att adoptera barnet, förutsatt att den försäkrade deltar i vården av barnet och inte är i förvärvsarbete eller annat eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet. Rätt till föräldrapenning för adoptivförälder har dock inte en försäkrad som har adopterat ett barn över ett år och är gift med föräldern eller adoptivföräldern till det barn som skall adopteras eller som utan att ingå äktenskap lever i gemensamt hushåll med denna förälder.

En adoptivfader som är berättigad till föräldrapenning för adoptivförälder har också rätt till faderskapspenning i enlighet med 6 och 7 §.

12 §

Föräldrapenningsperiod för adoptivföräldrar

Med anledning av vården av ett adoptivbarn betalas till adoptivföräldern eller dennes make föräldrapenning eller partiell föräldrapenning för den tid vården av barnet fortgår tills 234 vardagar har förflutit från barnets födelse. Om ett barn tas i vård senare än 54 vardagar efter födelsen, betalas föräldrapenning dock för 180 vardagar. Föräldrapenningsperioden förlängs i enlighet med 10 § 3 mom., om flera adoptivbarn tagits samtidigt.

Om rätt till ny moderskaps- eller föräldrapenning eller föräldrapenning för adoptivförälder uppkommer under adoptivförälderns föräldrapenningsperiod, upphör utbetalningen av den föregående föräldrapenningen vid ingången av den nya moderskaps- eller föräldrapenningsperioden eller föräldrapenningsperioden för adoptivförälder.

13 §

Moderns sjukdom eller död under moderskaps- eller föräldrapenningsperioden

Barnets fader har rätt till föräldrapenning

under moderskapsperioden, om modern under moderskapspenningsperioden på grund av sjukdom blir oförmögen att vårda sitt barn och fadern vårdar barnet och inte är i förvärvsarbete eller annat eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet. Faderns rätt till föräldrapenning uppkommer tidigast när moderns sjukdom fortgår efter den självrisktid för sjukdagpenning som anges i 8 kap. 7 § 1 mom. Föräldrapenning kan betalas till fadern för moderskapspenningsperioden för högst lika många vardagar som de för vilka moderskapspenning inte betalats till modern med anledning av en sådan sjukdom som medför att modern inte förmår vårda sitt barn.

Om barnets moder dör under moderskaps- eller föräldrapenningsperioden, har fadern rätt till föräldrapenning om han sköter barnet och har vårdnaden om barnet. Föräldrapenning kan betalas till fadern för högst lika många vardagar som de för vilka moderskaps- eller föräldrapenning inte har betalats på grund av moderns död. Om barnets fader inte sköter barnet och inte har vårdnaden om barnet, betalas föräldrapenning till en annan försäkrad som har vårdnaden om barnet. På denne tillämpas då vad som till denna del bestäms om barnets fader.

Vad som i denna paragraf bestäms om moder och fader tillämpas även på adoptivmödrar och adoptivfäder.

14 §

Hur barnets död eller bortgivning för adoption inverkar på föräldradagpenningen

Om ett barn är dödfött eller om ett barn eller ett adoptivbarn dör

1) betalas moderskaps- och faderskapspenning till utgången av moderskaps- eller faderskapspenningsperioden,

2) betalas föräldrapenning och partiell föräldrapenning för 12 vardagar efter dagen för barnets död, dock högst till utgången av föräldrapenningsperioden,

3) betalas föräldrapenning till utgången av den förlängda föräldrapenningsperioden, om minst två barn som har fötts samtidigt lever då föräldrapenningsperioden börjar.

Om ett barn i adoptionssyfte ges bort under moderskapspenningsperioden, betalas moderskapspenning till utgången av moderskapspenningsperioden. Om barnet ges bort under faderskaps- eller föräldrapenningsperioden eller under tiden för partiell föräldrapenning, upphör rätten till föräldradagpenning dagen efter den dag då barnet gavs bort.

15 §

Begränsningar i fråga om betalning av föräldradagpenning

Föräldradagpenning betalas inte till en försäkrad för den tid under vilken han eller hon

1) avtjänar fängelsestraff i en straffanstalt som avses i 2 § i lagen om verkställighet av straff, med undantag av förvandlingsstraff för böter, eller

2) är internerad i tvångsinrättning med stöd av 1 § i lagen om internering av farliga återfallsförbrytare.

10 kap.

Specialvårdspenning

1 §

Specialvårdspenning

Specialvårdspenningen är avsedd att ersätta ett kortvarigt eller tillfälligt inkomstbortfall till följd av att en försäkrad deltar i vård eller rehabilitering på grund av sjukdom eller handikapp som hans eller hennes barn lider av.

Om villkoren enligt 2 § uppfylls, föreligger rätt till specialvårdspenning för en försäkrad som sköter sitt eget eller makens barn, adoptivbarn eller annat barn som den försäkrade i verkligheten sköter som en förälder. Med make jämställs en person med vilken den försäkrade utan att ingå äktenskap fortlöpande lever i gemensamt hushåll under äktenskapsliknande förhållanden.

2 §

Förutsättningar för betalning av specialvårdspenning

Specialvårdspenning betalas till en försäkrad som på grund av deltagande i ett snabbt avancerande eller krävande behandlingsskede i anslutning till sjukvården av sitt barn under 16 år eller på grund av barnets rehabilitering kortvarigt eller tillfälligt är förhindrad att utföra sitt eget eller en annans arbete och som inte har arbetsinkomster under den aktuella tiden. En ringa arbetsinkomst utgör dock inget hinder för utbetalning av specialvårdspenning. Såsom arbetsinkomst beaktas inte stöd för vård i hemmet av en åldring, en invalid eller en kroniker, inte heller vårdarvode för familjevård.

Rätt till specialvårdspenning har en försäkrad som deltar

1) i sådan vård eller rehabilitering vid en verksamhetsenhet på nivån för specialiserad sjukvård eller på en poliklinik på nivån för specialiserad sjukvård vid specialomsorgsdistriktets verksamhetsenhet som ges på grund av barnets sjukdom eller handikapp, om den läkare som vårdar barnet anser deltagandet vara nödvändigt; för att specialvårdspenning skall betalas förutsätts dessutom i fråga om barn som har fyllt sju år att sjukdomen är svår eller att handikappet är gravt,

2) i hemvård som är anknuten till sådan vård eller rehabilitering enligt 1 punkten som ges på grund av en svår sjukdom eller ett gravt handikapp som barnet lider av och den läkare som vårdar barnet anser deltagandet vara nödvändigt,

3) i en på lag grundad kurs i anpassningsträning eller rehabilitering som ordnats på grund av barnets sjukdom eller handikapp eller i någon annan därmed jämförbar, på lag baserad rehabiliteringsverksamhet.

Specialvårdspenning betalas till båda föräldrarna för en och samma tid, om läkaren har ansett det vara nödvändigt att båda föräldrarna deltar i vården eller rehabiliteringen. För den ovan avsedda tid barnet vårdas hemma betalas dock inte specialvårdspenning till båda föräldrarna för en och samma tid.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om i 2 mom. avsedda sjukdomar eller handikapp som på medicinska grunder skall bedömas som svåra.

3 §

Betalning av specialvårdspenning

I syfte att uppnå terapeutisk balans betalas specialvårdspenning per barn på grundval av en och samma sjukdom

1) för sammanlagt högst 60 vardagar för tiden för vård på en vårdplats enligt 2 § 2 mom. 1 punkten och för rehabiliteringskurser,

2) för högst 60 vardagar för tiden för vård i hemmet, och av särskilda terapeutiska skäl för ytterligare högst 30 vardagar.

Utan hinder av 1 mom. betalas specialvårdspenning på vägande medicinska grunder för en längre tid, om genomförandet av vård i anslutning till barnets svåra sjukdom eller ett oväntat förvärrande av sjukdomen förutsätter att föräldern är närvarande utan avbrott.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de i 2 mom. avsedda vägande medicinska grunder med stöd av vilka specialvårdspenning betalas för en längre tid än 150 vardagar.

11 kap.

Beloppet av dagpenningsförmånerna

1 §

Beloppet av dagpenningsförmånerna enligt arbetsinkomst

Dagpenningsförmånen är 70 procent av trehundradelen av en försäkrads vid beskattningen konstaterade årsarbetsinkomst, om denna inte överstiger 26 720 euro. På den överstigande delen upp till 41 110 euro är dagpenningsförmånens belopp 40 procent av trehundradelen av årsarbetsinkomsten och på den del som överstiger 41 110 euro 25 procent av trehundradelen av årsarbetsinkomsten.

Den arbetsinkomst enligt 1 mom. som konstaterats vid beskattningen justeras i förhållande till hur den lönekoefficient enligt 7 b § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare som fastställts för begynnelsetid-

punkten för arbetsoförmågan eller för rätten till föräldradagpenning eller specialvårdspenning avviker från den lönekoefficient som fastställts för det föregående kalenderåret.

De inkomstgränser som avses i 1 mom. justeras kalenderårsvis med lönekoefficienten enligt 7 b § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Om inkomstgränserna i samband med justeringen överstiger hela euro, lämnas den överskjutande delen obeaktad.

2 §

Arbetsinkomst

I denna lag avses med arbetsinkomst

1) löneinkomst av arbetsavtals- eller tjänsteförhållande och därmed jämförbar personlig inkomst,

2) arbetsinkomsten enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare för det år som avses i 3 § 1 mom., och

3) lön som avses i 7 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare, 6 § i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) och 7 § 1 mom. i lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985) och som vid arbete utomlands betraktas som grund för den arbetsförtjänst som skall räknas till pensionslönen samt för pensionsavgifterna (försäkringslön).

Om en försäkrad är befriad från försäkringsskyldigheten enligt lagen om pension för lantbruksföretagare eller lagen om pension för företagare eller enligt nämnda lagar inte är skyldig att teckna försäkring, beaktas som hans eller hennes arbetsinkomst förvärvsinkomstandelen enligt inkomstskattelagen (1535/1992) av näringsverksamhet, jordbruk och sammanslutning, löneinkomst av eget företag eller jordbruk, arbetsersättning i anslutning till företagsverksamhet och förvärvsinkomst av renskötsel. Om en försäkrad som inte är skyldig att teckna en försäkring enligt nämnda lagar, frivilligt tecknar en sådan försäkring, beaktas dock som hans eller hennes arbetsinkomst den inkomst som avses i 1 mom. 2 punkten.

Som arbetsinkomst enligt denna lag betraktas inte den försäkrades royaltyer, betalningar till en personalfond, kontanta vinstpremier eller vinstutdelning. Som arbetsinkomst betraktas inte heller förmån som uppstår genom användning av anställningsoption enligt 66 § i inkomstskattelagen eller sådan prestation som baserar sig på ett anställningsförhållande och som bestäms utifrån en förändring i värdet av ett bolags aktie.

Inkomster som beskattats enligt uppskattning enligt 27 § 1 mom. i lagen om beskattningsförfarande (1558/1995) på grund av att skattedeklaration inte har inlämnats, beaktas inte som arbetsinkomst.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om vad som hänförs till sådan arbetsinkomst som avses i denna paragraf.

3 §

Arbetsinkomst som grundar sig på verkställd beskattning

Dagpenningsförmån fastställs utifrån den arbetsinkomst enligt 2 § 1 och 2 mom. som konstaterats vid beskattningen för det år som föregår begynnelsetidpunkten för arbetsoförmåga eller rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning. Som begynnelsetidpunkt för rätt till föräldradagpenning betraktas den dag för vilken första gången utbetalas föräldradagpenning till en förälder för samma barn.

Om en försäkrads rätt till delinvalidpension enligt 5 b § i lagen om pension för arbetstagare har uppkommit under det skatteår för vilket arbetsinkomsten enligt 1 mom. skall läggas till grund för förmånen, fastställs sjukdagpenningen enligt arbetsinkomsten för det föregående skatteåret, förutsatt att den sistnämnda är större än arbetsinkomsten för det år då utbetalningen av delinvalidpensionen började.

4 §

Arbetsinkomst som uppgetts av en försäkrad och beloppet av föräldradagpenning på grundval av den arbetsinkomst som legat till grund för en föregående föräldradagpenning

Folkpensionsanstalten skall på ansökan

uppskatta vad som skall anses som en försäkrads arbetsinkomst under de sex månader som omedelbart föregått begynnelsetidpunkten för hans eller hennes arbetsoförmåga eller inträdet av rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning. Dagpenningsförmånen fastställs enligt den försäkrades tillförlitligt utredda arbetsinkomst för sex månader, förutsatt att arbetsinkomsten multiplicerad med två fortgående har varit minst 20 procent större än den arbetsinkomst enligt 3 § som har konstaterats vid beskattningen och som har justerats enligt 1 § 2 mom. Den ovan nämnda arbetsinkomsten beaktas endast för den tid då personen i fråga varit försäkrad i Finland enligt denna lag.

Den som är försäkrad med stöd av lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare skall som i 1 mom. avsedd inkomst för sex månader förete en tillförlitlig utredning över sin enligt ovan nämnda pensionslagar fastställda arbetsinkomst samt över annan arbetsinkomst än sådan som har fåtts av den egna företagsverksamheten.

Har en försäkrads arbetsinkomst på grund av sjukdom, arbetslöshet eller av annan motsvarande särskild orsak varit väsentligt mindre än den annars hade varit, kan arbetsinkomsten på ansökan och i enlighet med bestämmelserna i 1 mom. uppskattas också för en annan sex månaders tid i arbete än en sådan som omedelbart föregått begynnelsetidpunkten för arbetsoförmåga eller inträdet av rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning. Arbetsinkomsten kan dock beaktas endast för det kalenderår då arbetsoförmågan eller rätten till föräldradagpenning eller specialvårdspenning inträdde eller som omedelbart föregick detta.

Utan hinder av bestämmelserna ovan kan en försäkrads i 1 mom. avsedda arbetsinkomst för sex månader på ansökan uppskattas också för en kortare tid än sex månader, förutsatt att den försäkrade på grund av byte av yrke eller av annat motsvarande skäl haft arbetsinkomst under endast en del av den sex månaders period som avses ovan.

En försäkrads i 1 mom. avsedda kontinuerliga arbetsinkomst för sex månader kan på ansökan uppskattas också utgående från en utredning om den i 2 § 1 mom. 1 punkten avsedda arbetsinkomsten för minst en månad som han eller hon företer. Den försäkrades arbetsinkomst uppskattas då som om tiden i arbete skulle ha fortgått i minst sex månader. Arbetsinkomsten för en kortare tid än sex månader kan betraktas som kontinuerlig, om den försäkrade företer en utredning av arbetsgivaren eller någon annan tillförlitlig utredning om att tiden i arbete skulle ha fortgått minst sex månader, om inte den försäkrade hade blivit arbetsoförmögen eller om inte rätt till föräldrapenning eller specialvårdspenning hade inträtt. Som kontinuerlig arbetsinkomst kan också beaktas arbetsinkomst av kortvariga anställningsförhållanden, om den försäkrade fortgående antingen har varit i arbete eller stått till förfogande för arbetsmarknaden som arbetslös arbetssökande och det av hans eller hennes arbetshistoria med fog kan dras slutsatsen att sysselsättningen skulle ha fortgått antingen i flera perioder eller utan avbrott.

Utan hinder av 3 § kan beloppet av föräldradagpenningen fastställas i enlighet med den arbetsinkomst enligt 2 § som legat till grund för en föregående föräldradagpenning, om det barn för vilket den föregående föräldradagpenningen har betalts inte har fyllt tre år eller det inte har gått tre år sedan barnet tagits i vård före den beräknade tidpunkten för nedkomsten eller förrän ett barn under sju år har tagits i vård.

Den arbetsinkomst enligt 6 mom. som ligger till grund för förmånen justeras i förhållande till hur den lönekoefficient enligt 7 b § i lagen om pension för arbetstagare som fastställts för begynnelsetidpunkten för rätten till föräldradagpenning avviker från den lönekoefficient som fastställts för det föregående kalenderåret.

5 §

Avdrag från arbetsinkomst av utgifter för inkomstens förvärvande

Vid bestämmandet av den arbetsinkomst som konstaterats vid beskattningen samt av den i 4 § avsedda arbetsinkomsten för sex månader avdras de utgifter för inkomstens förvärvande som avses i 93—95 § i inkomstskattelagen från löneinkomst av arbetsavtals-

eller tjänsteförhållande och från därmed jämförbar personlig inkomst.

Från arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare avdras inga utgifter för inkomstens förvärvande.

Från lön enligt 7 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare, 6 § i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och 7 § 1 mom. i lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare verkställs endast det avdrag för utgifter för inkomstens förvärvande som avses i 95 § 1 mom. 1 punkten i inkomstskattelagen.

6 §

Sjuk- och föräldradagpenning samt specialvårdspenning på grundval av en föregående förmån

Har en försäkrad under en fyra månaders period innan rätten till sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning inträdde fått en arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller utbildningsstöd eller sysselsättningsstöd för arbetslivsträning enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice, utgör den sjuk- eller föräldradagpenning eller specialvårdspenning som skall betalas till honom eller henne minst 86 procent av beloppet av den förmån som har betalts till honom eller henne. När beloppet av arbetslöshetsförmånen och utbildningsstödet räknas ut beaktas då inte

1) sådan inkomst enligt 4 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som skall beaktas vid jämkning,

2) lön eller övrig arbetsinkomst enligt 9 kap. 5 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice,

3) förmån som avses i 4 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som enligt 12 kap. 2 § i denna lag skall dras av från dagpenningen,

4) den förhöjda förtjänstdelen enligt 6 kap. 2 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller det förhöjda belopp av den inkomstrelaterade dagpenningen som enligt 6 kap. 10 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa skall betalas för tilläggsdagar, till den del dessa belopp överstiger den förtjänstdel som bestäms enligt 6 kap. 2 § 1 mom. i nämnda lag.

Sjuk- och föräldradagpenningen och specialvårdspenningen är minst en tjugofemtedel av månadsbeloppet av studiepenningen, om den försäkrade under de fyra månader som föregick förmånsperiodens början fått studiepenning enligt lagen om studiestöd.

Sjuk- och föräldradagpenningen och specialvårdspenningen är minst lika stor som rehabiliteringspenningen, om den försäkrade under de sex månader som föregick förmånsperiodens början fått rehabiliteringspenning enligt lagen om rehabiliteringspenning. Om den försäkrade under motsvarande tid fått rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd enligt arbetspensionslagarna, utgör sjuk- och föräldradagpenningen samt specialvårdspenningen minst en tjugofemtedel av månadsbeloppet av den rehabiliteringspenning som betalts till den försäkrade. Härvid beaktas dock inte den del av rehabiliteringspenningen som fastställts enligt 14 § 2 mom. i lagen om rehabiliteringspenning och med vilken den överstiger det belopp av rehabiliteringspenningen som i en motsvarande situation hade fastställts enligt 14 § 1 mom. i nämnda lag eller den 10 procents förhöjning som avses i 15 § och inte heller den 33 procents förhöjning som avses i arbetspensionslagarna.

Om den försäkrade under tiden före sjuk- eller föräldradagpenningsperiodens eller specialvårdspenningsperiodens början har fått flera än en av de förmåner som nämns i 1—3 mom., används som grund för sjuk- och föräldradagpenningen samt specialvårdspenningen den förmån som den försäkrade senast har fått.

7 §

Sjuk- och föräldradagpenningens samt specialvårdspenningens minimibelopp

Minimibeloppet av sjuk- och föräldradagpenningen samt specialvårdspenningen är 15,20 euro per vardag.

8 §

Hur förvärvsarbete och eget arbete inverkar på föräldradagpenningens belopp

Minimibeloppet av moderskaps- eller föräldrapenning betalas till en moder om hon samtidigt är i förvärvsarbete eller i eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet, eller studerar på heltid och får studiepenning enligt lagen om studiestöd. Om vardera föräldern är i förvärvsarbete eller i eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet, eller studerar på heltid och får studiepenning enligt lagen om studiestöd under föräldrapenningsperioden, kan föräldrarna komma överens om till vem av dem minimibeloppet av föräldrapenningen betalas. Vad som bestäms i detta moment tillämpas dock inte på partiell föräldrapenning.

Om fadern till ett barn ensam svarar för vården av barnet eller om fadern på grund av moderns död under moderskapspenningsperioden har rätt till föräldrapenning enligt 9 kap. 13 § 2 mom., betalas minimibeloppet av föräldrapenningen till fadern om han studerar på heltid och får studiepenning enligt lagen om studiestöd eller är i förvärvsarbete eller eget arbete, med undantag för arbete som utförs i det egna hushållet.

9 §

Faderskapspenningens belopp

En faders föräldradagpenningsperiod börjar den dag då föräldradagpenning för första gången betalas till honom för samma barn. Beloppet av faderskaps- och föräldrapenningen för samma barn är lika stort under hela föräldradagpenningsperioden.

Minimibeloppet av faderskapspenningen betalas till en person som fullgör beväringstjänst i aktiv tjänst eller i vapenfri tjänst eller i egenskap av reservist eller lantvärnsman är i försvarsmaktens tjänst eller som fullgör civiltjänst samt till en person som får studiepenning enligt lagen om studiestöd.

10 §

Hur pension inverkar på föräldradagpenningens belopp

Om en försäkrad får ålderspension eller förtida ålderspension, arbetslöshetspension eller full invaliditetspension enligt 22 § 1 mom. i folkpensionslagen, arbetspensionslagarna, trafikförsäkringslagen eller lagen om olycksfallsförsäkring, betalas minimibeloppet av föräldradagpenningen.

11 §

Beloppet av partiell föräldrapenning

Utan hinder av bestämmelserna i 1—7 § är beloppet av den partiella föräldrapenningen likväl alltid hälften av föräldrapenningens belopp.

12 kap.

Dagpenningsförmånernas förhållande till andra förmåner

1 §

Samordning av dagpenningsförmånerna

Till en försäkrad betalas samtidigt endast en dagpenningsförmån enligt denna lag.

2 §

Sjukdagpenningens förhållande till andra lagstadgade förmåner som betalas på grund av arbetsoförmåga

Om en försäkrad har rätt till ersättning för samma tid och på grund av samma arbetsoförmåga enligt någon annan lag än denna, dras denna förmån av från den sjukdagpenning som betalas till honom eller henne, om inte annat bestäms någon annanstans.

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. kan sjukdagpenning utbetalas till fullt belopp, om utbetalningen av annan ersättning blir fördröjd av en orsak som inte beror av den

försäkrade. Folkpensionsanstalten har rätt att av nämnda ersättning som betalts enligt en annan lag uppbära den del som motsvarar utbetald sjukdagpenning. Har sjukdagpenning utbetalts på grund av att utbetalningen av annan ersättning fördröjts och den försäkrade därefter lyft ersättning enligt 1 mom. av en annan ersättningsskyldig, har Folkpensionsanstalten rätt att av den försäkrade återkräva beloppet av den betalda sjukdagpenningen upp till beloppet av sådan annan ovan avsedd ersättning som han eller hon fått.

Om sjukdagpenningen skall betalas till arbetsgivaren, utbetalas ingen sjukdagpenning till arbetsgivaren i en sådan dröjsmålssituation som avses i 2 mom.

3 §

Primärtid för sjukdagpenningen och sjukdagpenningens förhållande till full invalidpension enligt arbetspensionslagarna

Folkpensionsanstalten fastställer primärtiden för sjukdagpenningen för fastställande av begynnelsetidpunkten för full invalidpension enligt arbetspensionslagarna. Primärtiden för sjukdagpenningen är en tidsperiod som omfattar de 150 första dagarna av maximitiden för sjukdagpenning enligt 8 kap. 8 §, samt de därpå följande fem fulla kalendermånaderna. Primärtiden utgår dock redan i slutet av den fjärde kalendermånaden, om även maximitiden för sjukdagpenning som betalas utan avbrott utgår då.

Folkpensionsanstalten fastställer primärtiden för sjukdagpenningen när minst 150 sjukdagpenningsdagar som räknas till maximitiden förflutit. Primärtiden fastställs dock inte om den försäkrade har fyllt 63 år. En ny primärtid kan fastställas endast i det fall att sex månader har förflutit från utgången av den föregående primärtiden.

Den försäkrade har under primärtiden för sjukdagpenningen rätt till full sjukdagpenning, även om han eller hon enligt arbetspensionslagarna hade rätt till full invalidpension. Efter primärtiden betalas sjukdagpenningen endast till den del den överstiger beloppet av den pension som betalas för samma tid.

Primärtiden fastställs inte om den försäkrade får full invalidpension enligt arbetspensionslagarna redan när han eller hon ansöker om sjukdagpenning. Sjukdagpenningen betalas då endast till den del den överstiger beloppet av den pension som betalas för samma tid. Primärtiden fastställs inte heller om den försäkrade får full invalidpension enligt arbetspensionslagarna redan när han eller hon ansöker om sjukddagpenning och sjukdagpenning beviljas med stöd av 8 kap. 6 § 3 mom. Från sjukdagpenningen avdras då inte det fulla invalidpensionsbelopp som betalas för samma tid.

Om den försäkrade för den tid som följer efter primärtiden för sjukdagpenningen retroaktivt beviljas full invalidpension enligt arbetspensionslagarna, har Folkpensionsanstalten rätt att uppbära den del av invalidpensionen som motsvarar utbetald sjukdagpenning.

4 §

Sjukdagpenningens förhållande till delinvalidpension enligt arbetspensionslagarna

Primärtiden tillämpas inte på delinvalidpension enligt 5 b § i lagen om pension för arbetstagare eller någon motsvarande annan pension än full invalidpension.

Delinvalidpensionen dras inte av från sjukdagpenningen, om en försäkrad får delinvalidpension enligt 1 mom. eller någon motsvarande annan pension än full invalidpension, och rätten till delinvalidpension har uppkommit före ingången av det kalenderår till vilket den arbetsinkomst hänför sig som ligger till grund för sjukdagpenningen. Delinvalidpension eller annan än full invalidpension dras inte heller av från sjukdagpenningen, om arbetsinkomst enligt 11 kap. 4 § används som grund för fastställandet av sjukdagpenning och denna arbetsinkomst i sin helhet härstammar från den tid under vilken den försäkrade erhållit delinvalidpension. I annat fall dras delinvalidpensionen av från sjukdagpenningen.

5 §

Sjukdagpenningens förhållande till ålderspension och rehabiliteringspenning enligt arbetspensionslagarna

Om en försäkrad retroaktivt beviljas ålderspension enligt arbetspensionslagarna för samma tid som han eller hon fått sjukdagpenning, har Folkpensionsanstalten rätt att av pensionsanstalten i fråga kräva retroaktivt utbetald ålderspension till den del som motsvarar utbetald sjukdagpenning.

Om en försäkrad som får sjukdagpenning retroaktivt beviljas rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd enligt arbetspensionslagarna för samma tid som han eller hon fått sjukdagpenning, har Folkpensionsanstalten rätt att av pensionsanstalten i fråga kräva retroaktivt utbetald rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd till den del som motsvarar utbetald sjukdagpenning.

6 §

Utrednings- och anmälningsskyldighet i fråga om rehabiliteringsmöjligheter

Folkpensionsanstalten skall vid behov utreda en försäkrads behov av rehabilitering, dock senast när antalet dagar som räknas in i maximitiden för sjukdagpenning överstiger 60 dagar.

Folkpensionsanstalten skall omedelbart när 150 dagpenningsdagar gått till ända underrätta den som beviljat pensionen enligt 3 § 1 mom. om att primärtiden upphört. Den försäkrade skall samtidigt informeras om möjligheterna att få rehabilitering och att söka annan ersättning.

Avvikelse från anmälningsskyldigheten enligt 2 mom. får göras om

1) arbetsoförmågan uppenbarligen upphör inom en månad efter det att 150 dagpenningsdagar gått till ända,

2) den försäkrade har sökt yrkesinriktad rehabilitering eller därtill anknuten medicinsk rehabilitering, eller

3) den försäkrade har sökt i 8 kap. 6 § 1 mom. 2, 3 eller 4 punkten avsedd rehabiliteringspenning eller ersättning för inkomstbortfall.

Den försäkrade skall dock omedelbart informeras om möjligheterna att få rehabilitering och att söka annan ersättning, om arbetsoförmågan fortgår eller ansökan om rehabilitering eller rehabiliteringspenning avslås.

7 §

Sjukdagpenning och skada som orsakats genom brott

Utan hinder av bestämmelserna i 2 § har en försäkrad rätt till sjukdagpenning, även om arbetsoförmågan har orsakats genom ett brott och den försäkrade enligt skadeståndslagen (412/1974) eller brottsskadelagen (935/1973) har rätt till ersättning för minskning i inkomst eller uppehälle på grund av arbetsoförmågan.

Folkpensionsanstalten har rätt att av den ersättningsskyldige kräva nämnda ersättning enligt 1 mom. som betalts enligt skadeståndslagen till den del som motsvarar utbetald sjukdagpenning. Folkpensionsanstalten kan avstå från att yrka ersättning av den ersättningsskyldige, om det skulle vara uppenbart oskäligt att kräva ersättning. Folkpensionsanstalten har på motsvarande sätt rätt att av den försäkrade återkräva den sjukdagpenning anstalten betalt, om den försäkrade redan fått motsvarande ersättning av den ersättningsskyldige.

8 §

Sjukdagpenning och patientskadeersättningar

En försäkrad har rätt till sjukdagpenning utan hinder av att han eller hon enligt patientskadelagen har rätt till ersättning för inkomstbortfall på grund av arbetsoförmåga. Om ersättning enligt patientskadelagen redan har betalats till den försäkrade för samma tid, betalas till Patientförsäkringscentralen sjukdagpenning högst till beloppet av den utbetalda ersättningen.

9 §

Specialvårdspenningens förhållande till övriga förmåner

Specialvårdspenning betalas inte till den del en försäkrad har en på lag baserad rätt att på samma grund för inkomstbortfall få en ersättning som motsvarar specialvårdspenningen.

10 §

Förmån som betalas från utlandet

När dagpenningsförmån beviljas kan beaktas en förmån som betalas från utlandet och som motsvarar samma förmån eller någon annan förmån som skall beaktas enligt denna lag. Med förmånen kan även jämställas lön som en utländsk arbetsgivare eller en internationell organisation betalat och som motsvarar förmånen.

När sjukdagpenning beviljas kan en förmån som betalas från en annan stat beaktas enligt 2 §, om den jämställs med andra lagstadgade förmåner som betalas på grund av arbetsoförmåga.

IV AVDELNINGEN

FÖRETAGSHÄLSOVÅRD OCH ERSÄTTNING FÖR SEMESTERKOSTNADER

13 kap.

Ersättningar som hänför sig till företagshälsovård

1 §

Arbetsgivares rätt till ersättning för företagshälsovård

En arbetsgivare har rätt att få ersättning för nödvändiga och skäliga kostnader (*ersättningsklass I*) för att ordna företagshälsovård grundad på arbetsgivarens skyldigheter i enlighet med lagen om företagshälsovård (1383/2001).

Har en arbetsgivare utöver företagshälsovård enligt 1 mom. för sina arbetstagare ordnat sjukvård och annan hälsovård, har arbetsgivaren rätt att få ersättning för de nödvändiga och skäliga kostnader (*ersättningsklass II*) som föranletts av detta. Ersättning betalas dock inte för tandvård.

2 §

Rätt för företagare och andra personer som utför eget arbete att få ersättning för företagshälsovård

I 3 § 1 mom. 6 punkten i lagen om företagshälsovård avsedda företagare eller andra som utför eget arbete och som i enlighet med 1 § 1 mom. har ordnat företagshälsovård för sig enligt 12 § i lagen om företagshälsovård har rätt till ersättning för de nödvändiga och skäliga kostnader som föranleds av denna verksamhet.

I fråga om ersättning för företagshälsovård som företagare och andra som utför eget arbete ordnar för sig samt uppföljning av kostnaderna och verksamheten iakttas i tillämpliga delar vad som i denna lag bestäms om ersättning till arbetsgivare för företagshälsovård.

3 §

Verksamhet som ersätts

Kostnaderna för att ordna sådan företagshälsovård enligt god företagshälsovårdspraxis som avses i lagen om företagshälsovård ersätts till arbetsgivaren.

De kostnader som en arbetsgivare orsakas av ordnandet av den företagshälsovård samt den sjukvård och andra hälsovårdstjänster som ingår i arbetsgivarens skyldigheter ersätts, förutsatt att verksamheten genomförts med användning av nödvändiga resurser inom företagshälsovården.

4 §

Allmän princip för erhållande av ersättning

Ersättning för företagshälsovård betalas för nödvändiga och skäliga kostnader som föranleds av företagshälsovård, sjukvård och

annan hälsovård som en arbetsgivare ordnar för sina arbetstagare i arbetsavtalsförhållande eller tjänsteförhållande eller därmed jämförbar offentligrättslig anställning. För att ersättning skall betalas förutsätts att arbetsgivaren i sin helhet har betalt kostnaderna för företagshälsovårdstjänsterna, sjukvårdstjänsterna och andra hälsovårdstjänster och att dessa tjänster har varit avgiftsfria för de anställda.

För att ersättning skall betalas till arbetsgivaren krävs att arbetarskyddskommissionen, arbetarskyddsfullmäktigen eller motsvarande har beretts möjlighet att avge utlåtande om ansökan.

5 §

Ersättning för kostnader för företagshälsovård

Av de kostnader för ordnande av företagshälsovård som orsakas arbetsgivare, företagare och andra som utför eget arbete ersätts 50 procent.

Den ersättning som betalas till arbetsgivaren bestäms högst till ett kalkylerat maximibelopp per arbetstagare. Den ersättning som betalas till företagare och andra som utför eget arbete bestäms på motsvarande sätt högst till det kalkylerade maximibeloppet per företagare.

6 §

Fastställande av det kalkylerade maximibeloppet

Det kalkylerade maximibeloppet per arbetstagare, som ligger till grund för den ersättning som betalas till en arbetsgivare, fastställs enligt ersättningsklass utifrån de resurser som behövs för att upprätthålla en verksamhet som iakttar god företagshälsovårdspraxis, på det sätt som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet. På motsvarande sätt fastställs det företagarvis kalkylerade maximibeloppet för ersättning som betalas till företagare och andra som utför eget arbete.

Resursfaktorer som behövs för att upprätthålla en verksamhet som iakttar god företagshälsovårdspraxis är

1) de tjänster som yrkesutbildade personer inom företagshälsovården tillhandahåller,

2) de sakkunnigtjänster och därtill hörande undersökningar som yrkesutbildade personer inom företagshälsovården behöver,

3) laboratorieundersökningar och radiologiska undersökningar,

4) andra resurser för att inrätta och upprätthålla en företagshälsovårdscentral.

Folkpensionsanstalten fastställer årligen det kalkylerade maximibelopp som ligger till grund för ersättningen utifrån de resursfaktorer som avses ovan och i motsvarighet till den allmänna kostnadsutvecklingen.

Särskilda skäl som hänför sig till arbetsplatsens storlek, inledande av företagshälsovårdsverksamheten, inrättande av en företagshälsovårdscentral eller ändring av företagshälsovårdens innehåll eller någon annan omständighet som beror på de hälsorisker arbetet medför och som påverkar behovet av företagshälsovård kan beaktas som faktorer som höjer ersättningens maximibelopp. Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om faktorer som har en höjande effekt på ersättningens maximibelopp.

7 §

Godtagbara kostnader

Godtagbara kostnader är de nödvändiga och skäliga anläggnings- och driftskostnaderna för ordnandet av verksamhet som iakttar god företagshälsovårdspraxis.

Godtagbara anläggningskostnader är kostnaderna för anskaffning av undersöknings-, vård- och kontorsutrustning och kontorsinventarier som behövs för ordnande av företagshälsovården samt kostnaderna för anskaffning och utbyte av datasystem för företagshälsovården. Kostnaderna för byggande, anskaffning och reparation av en företagshälsovårdscentrals lokaliteter eller andra motsvarande kostnader som hänför sig till fastigheten betraktas inte som godtagbara anläggningskostnader.

Godtagbara driftskostnader är lönekostnaderna för företagshälsovårdspersonalen, de obligatoriska lönebikostnader som betalts för dem och andra nödvändiga och skäliga

kostnader som föranleds av företagshälsovården.

Godtagbara kostnader är också de avgifter som en sådan verksamhetsenhet eller yrkesutövare inom företagshälsovården som avses i lagen om företagshälsovård och som har rätt att tillhandahålla företagshälsovårdstjänster tar ut samt de avgifter enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården som en hälsovårdscentral som avses i folkhälsolagen tar ut, förutsatt att de motsvarar de godtagbara kostnader enligt 1—3 mom. som föranleds av att företagshälsovård ordnas.

Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas närmare om ersättning för nödvändiga och skäliga kostnader.

8 §

Kommunens rätt till ersättning för företagshälsovård

En kommun som är huvudman för en hälsovårdscentral har rätt att av Folkpensionsanstalten få ersättning för kostnaderna för företagshälsovårdstjänster, om tjänsterna har tillhandahållits företagare eller andra som utför eget arbete i enlighet med 14 § 1 mom. 8 punkten i folkhälsolagen. Ersättningen utgör högst det belopp som Folkpensionsanstalten hade varit skyldig att betala i motsvarande ersättning till ovan nämnda företagare eller andra som utför eget arbete.

9 §

Uppföljning av kostnaderna och verksamheten i anslutning till företagshälsovården samt rätt att företa granskningar

Folkpensionsanstalten har rätt att av en arbetsgivare, företagare eller en annan som utför eget arbete samt av en kommun eller en annan sökande få de uppgifter om kostnaderna och verksamheten i anslutning till företagshälsovården som anstalten behöver för att kunna följa hur företagshälsovården genomförs. Folkpensionsanstalten har dessutom rätt att granska bokföringen i anslutning till den företagshälsovård som en arbetsgivare eller en annan sökande ordnat.

10 §

Betalning av ersättning till andra än arbetsgivare

Har hälsovårdstjänster enligt 1 § ordnats så som nämns i 7 § 1 mom. 2 punkten i lagen om företagshälsovård, kan Folkpensionsanstalten med arbetsgivarens samtycke avtala om att ersättningen betalas till serviceproducenten.

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om utbetalning av ersättning till serviceproducenter.

11 §

Högskole- och universitetsstuderandes hälsovård

Folkpensionsanstalten kan till Studenternas hälsovårdsstiftelse betala en skälig ersättning för kostnaderna för den vård stiftelsen anordnar.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om fastställandet av ersättning och om ersättningsförfarandet.

14 kap.

Ersättning för semesterkostnader

1 §

Rätt till ersättning

Arbetsgivaren ersätts för de kostnader som föranleds av semester som en arbetstagare tjänar in under moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet. Arbetsgivaren har rätt till ersättning om arbetsgivaren är skyldig att till arbetstagaren betala semesterlön eller semesterersättning för den tid som arbetstagaren, utan att vara i arbete, fått moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning.

Utan hinder av bestämmelserna i 1 mom. har arbetsgivaren rätt till ersättning även när arbetstagaren är på föräldraledighet men får partiell föräldrapenning och arbetar på deltid för en annan arbetsgivare.

Bestämmelserna om ersättning för semesterkostnader tillämpas också på tjänsteförhållanden.

2 §

Betalning av ersättning

Ersättningen betalas i efterhand efter att föräldradagpenningsperioderna gått ut. Ersättning betalas också för de semesterdagar som en arbetstagare tjänat in och som arbetstagaren enligt 4 a § i semesterlagen (272/1973) har sparat för att ta ut senare såsom sparad ledighet.

3 §

Ersättningens belopp

Till arbetsgivaren betalas ersättning för varje kalendermånad för vilken semester har tjänats in för en tid som avses i 1 §, förutsatt att antalet föräldradagpenningsdagar uppgått till minst 14 under kalendermånaden.

Ersättning betalas för 2,5 dagar per kalendermånad. Grunden för ersättningen är den särskilda moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning som betalts per dag till en arbetstagare för den tid för vilken semester tjänats in. Om beloppet av särskild moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning varierar under den kalendermånad som avses i 1 mom., är grunden för ersättningen den genomsnittliga ovan nämnda förmånen. Beloppet av den ersättning som betalas till arbetsgivaren är beloppet av den förmån som ligger till grund för ersättningen förhöjt med en koefficient vars storlek är 1,55.

I ersättning för semesterkostnader betalas likväl inte mer än det belopp som arbetsgivaren har varit skyldig att betala i semesterlön eller semesterersättning.

V AVDELNINGEN

VERKSTÄLLIGHET OCH ÄNDRINGSSÖKANDE

15 kap.

Verkställighet

1 §

Sjukförsäkringskort

Folkpensionsanstalten utfärdar ett sjukförsäkringskort till den som är försäkrad enligt denna lag. På kortet antecknas den försäkrades släktnamn och alla förnamn samt personbeteckning. Om den försäkrade är medlem av en arbetsplatskassa enligt 16 kap. skall detta antecknas på sjukförsäkringskortet. På sjukförsäkringskortet får även antecknas om den försäkrade är berättigad till sådana i 5 kap. avsedda läkemedel som omfattas av specialersättning, läkemedel och kliniska näringspreparat som skall ersättas på särskilda grunder, uppgift om sjukförsäkringens giltighetstid samt uppgift om att den försäkrade inte är berättigad till ersättning enligt det förfarande som avses i 19 kap. 5 § 1 mom. 2 punkten. Med den försäkrades samtycke får på sjukförsäkringskortet dessutom antecknas andra uppgifter som Folkpensionsanstalten godkänner samt andra uppgifter som är nödvändiga för att verkställa sjukförsäkringen.

Sjukförsäkringskortets utformning och innehåll fastställs av Folkpensionsanstalten. Sjukförsäkringskort utan fotografi är avgiftsfria.

2 §

Ansökan om ersättningar och förmåner samt skyldighet att lämna uppgifter

En ersättning eller förmån skall sökas skriftligen hos Folkpensionsanstalten. Sökanden skall tillställa Folkpensionsanstalten de

uppgifter som behövs för beviljande och utbetalning av förmånen eller ersättningen.

En ansökan kan avgöras på basis av tillgängliga uppgifter även om sökanden vägrar lämna nödvändiga uppgifter eller förete en sådan utredning som skäligen kan krävas av honom eller henne eller om han eller hon vägrar genomgå undersökningar i enlighet med 13 §.

3 §

Ansökan om sjukvårdsersättningar

Ersättning för kostnader för sjukvård skall sökas inom sex månader från betalningsdagen. Om en serviceproducent söker ersättning med fullmakt av en försäkrad, skall ersättningen sökas inom sex månader från tillhandahållandet av tjänsten.

Tilläggsersättning för kostnader enligt 5 kap. 8 § för läkemedel, salvbaser samt kliniska näringspreparat och motsvarande produkter, som överstiger den årliga självriskandelen, skall sökas inom sex månader från utgången av det kalenderår under vilket rätten till tilläggsersättning uppkom.

En specialersättning enligt 5 kap. 6 § 2 mom. för kostnader för läkemedel som används vid behandlingen av svåra och långvariga sjukdomar betalas under förutsättning att kostnaderna har uppkommit efter det att ansökan i vilken svår och långvarig sjukdom påvisas har tillställts Folkpensionsanstalten. Vad som i detta moment bestäms om läkemedel skall även tillämpas vid ersättning för kliniska näringspreparat och produkter som motsvarar sådana.

4 §

Tidsfrister för ansökan om dagpenningsförmåner

Dagpenningsförmåner skall sökas som följer:

1) sjukdagpenning, specialvårdspenning och särskild moderskapspenning inom fyra månader från den dag från och med vilken sökanden önskar få förmånen,

2) moderskapspenning senast två månader före den beräknade tidpunkten för nedkomsten,

3) föräldrapenning och partiell föräldrapenning en månad före den dag från och med vilken sökanden önskar få förmånen,

4) faderskapspenning inom två månader efter föräldrapenningsperioden, samt

5) föräldrapenning för vård av adoptivbarn inom två månader från det barnet togs i vård.

Om arbetsoförmågan fortgår efter utgången av den period för vilken sjukdagpenning beviljades, skall den försäkrade för att fortfarande få sjukdagpenning tillställa Folkpensionsanstalten ett intyg över fortsatt arbetsoförmåga inom fyra månader efter det att betalningen av sjukdagpenningen upphört.

5 §

Ansökan om ersättning för företagshälsovård

Arbetsgivare skall söka ersättning för kostnader för företagshälsovård inom sex månader från utgången av räkenskapsperioden enligt bokföringen eller, i avsaknad av sådan, från utgången av det kalenderår under vilket kostnaderna uppkom. I fråga om företagare och andra som utför eget arbete börjar tidsfristen löpa från det att kostnaderna för anordnande av företagshälsovård har betalats.

Kommunen skall inom sex månader från det företagshälsovård givits lämna redovisning till Folkpensionsanstalten för kostnader för företagshälsovård enligt 13 kap. 8 §.

6 §

Ansökan om ersättning för semesterkostnader

Ersättning för semesterkostnader skall sökas inom sex månader efter föräldradagpenningsperioden.

7 §

Försummelse att iaktta en tidsfrist

En ersättning eller förmån enligt denna lag kan beviljas helt eller delvis trots att ansökan inte har gjorts inom den tid som anges ovan, om det skulle vara oskäligt att ersättningen eller förmånen förvägras på grund av förseningen.

8 §

Betalning av ersättningar och förmåner

Ersättningar och förmåner betalas till det konto som sökanden angett i ett penninginstitut som är verksamt i Finland. Om en inbetalning på konto inte är möjlig eller om sökanden anger en särskild orsak, kan förmånen eller ersättningen även betalas på något annat sätt.

9 §

Betalning av ersättning till apotek

Om ett apotek för en försäkrads läkemedelsinköp har uppburit ett pris som är nedsatt med beloppet av ersättningen enligt 5 kap., kan ersättningen betalas till apoteket på basis av redovisning som apoteket gör.

Om läkemedelsersättning med stöd av 1 mom. betalas till apoteket, ges den försäkrade inte ett skriftligt beslut om betalning av ersättning. Ett beslut skall dock ges om den försäkrade yrkar det inom sju dagar från den tidpunkt då han eller hon har betalt självriskandelen av läkemedlets pris till apoteket.

10 §

Betalning av dagpenningsförmåner till arbetsgivare

Arbetsgivaren skall meddela Folkpensionsanstalten den lön eller motsvarande ersättning som betalats till en arbetstagare, om den försäkrade har rätt till dagpenningsförmån enligt denna lag för samma tid.

Folkpensionsanstalten skall på begäran meddela den försäkrades arbetsgivare för vilken tid moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning har betalats till den andra föräldern.

11 §

Arbetslöshetskassans eller Folkpensionsanstaltens rätt till sjukdagpenning

Har en försäkrad för den tid under vilken han eller hon varit arbetsoförmögen fått arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utbildningsstöd enligt lagen om offentlig arbetskraftsservice eller alterneringsersättning enligt lagen om alterneringsledighet (1305/2002), innehålls den sjukdagpenning som betalats för samma tid upp till ett belopp som motsvarar beloppet av den förmån som Folkpensionsanstalten betalat eller också betalas den till arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan betalat.

12 §

Betalning av sjukvårdsersättning och dagpenningsförmån till kommunalt organ

Ett sådant organ som avses i 6 § i socialvårdslagen (710/1982) har rätt att av Folkpensionsanstalten få den del av det utkomststöd som organet beviljat den försäkrade och som motsvarar vad som Folkpensionsanstalten för motsvarande kostnader skulle vara skyldig att betala i sjukvårdsersättning till den försäkrade.

Om ett sådant kommunalt organ som avses i 1 mom. har betalat utkomststöd i förskott mot emotsedd dagpenningsförmån i enlighet med 23 § i lagen om utkomststöd (1412/1997), betalas dagpenningsförmånen, till den del den motsvarar förskottet, till organet på dess begäran.

På begäran av ett sådant kommunalt organ som avses i 1 mom. kan sjukdagpenning betalas helt eller delvis till nämnda organ för att användas för vård av den försäkrade och dennes familj under förutsättning att betalning av sjukdagpenning till mottagaren själv på grund av dennes levnadsvanor inte kan anses motsvara sitt syfte.

13 §

Åläggande att genomgå undersökningar

En försäkrad skall för utredning av hälsotillståndet och bedömning av arbetsförmågan genomgå de undersökningar som Folkpensionsantalten bestämmer. Den läkare, den verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården eller den undersökningsinrättning som utfört undersökningen ersätts för undersökningskostnaderna.

Den försäkrade får ersättning för de resekostnader som föranleds av deltagande i undersökningar, så som bestäms i 4 kap. Den försäkrade har dessutom rätt att för tiden för undersökningen få dagtraktamente, nattresepenning och logiersättning enligt bestämmelserna i Skattestyrelsens beslut om skattefria ersättningar för resekostnader. Har den försäkrade varit i behov av följeslagare, ersätts resekostnaderna för denne enligt samma grunder som i fråga om den försäkrade.

Till dagpenning, nattresepenning och logiersättning berättigande tid räknas inte den tid som den försäkrade på grund av undersökning har vistats på ett sjukhus eller någon annan verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården, om vistelsen har varit kostnadsfri för den försäkrade.

14 §

Förvaring av verifikat

Folkpensionsanstalten är skyldig att förvara de verifikat som hänför sig till betalning av ersättningar i tre år efter utgången av det räkenskapsår till vars räkenskaper verifikaten hör.

15 §

Utmätnings- och överföringsförbud

Ersättning som betalats med stöd av denna lag till en försäkrad för kostnader för sjukvård, graviditet och förlossning får inte utmätas.

Ett avtal om överföring av en rättighet enligt denna lag på någon annan är ogiltigt.

16 §

Folkpensionsanstaltens uppgifter vid verkställigheten av rådets förordning (EEG) nr 1408/71 och av konventioner om social trygghet

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om Folkpensionsanstaltens uppgifter vid verkställigheten av rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen, den nordiska konventionen om social trygghet (FördrS 136/2004) samt andra konventioner om social trygghet.

Verkställighetsuppgifter enligt 1 mom. är utfärdande av europeiska sjukvårdskort och andra i förordningen eller konventionerna om social trygghet avsedda intyg samt i artikel 22 i rådets förordning avsedda tillstånd, om inte utfärdandet av tillstånd ingår i behörigheten för ett sjukvårdsdistrikt eller en samkommun för ett sjukhus. Verkställighetsuppgifter är även uppgifter i anslutning till ersättning av kostnader för sjukvårds- och moderskapsförmåner som givits med stöd av rådets förordning eller konventionerna om social trygghet samt andra sådana uppgifter i anslutning till verkställighet som baserar sig på gemenskapsrätten eller konventioner om social trygghet.

Folkpensionsanstalten sköter, på det sätt som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet, de uppgifter i anslutning till ersättning av kostnaderna för sjukvård som föranleds av ömsesidiga avtal med främmande stater. Kostnaderna till en främmande stat betalas av statens medel. På motsvarande sätt redovisas till staten sådana kostnadsersättningar som betalas av en främmande stat. Hälsovårdscentralerna och sjukhusen skall ge Folkpensionsanstalten de upplysningar som den behöver för att kunna sköta de i detta moment avsedda uppgifterna, enligt vad som närmare förskrivs genom förordning av statsrådet.

17 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Genom förordning av statsrådet kan närmare bestämmelser utfärdas om de utredningar som skall framläggas vid ansökan om ersättningar och förmåner.

18 §

Återkrav

Har en förmån enligt denna lag eller annan

betalning som hänför sig till förmånen betalats utan grund eller till ett för stort belopp, skall vad som av förmånen betalats till ett för stort belopp eller annan i pengar betald grundlös förmån som hänför sig till förmånen krävas tillbaka.

Återkravet kan frångås helt eller delvis, om detta anses skäligt och om utbetalningen utan grund inte berodde på svikligt förfarande från förmånstagarens eller dennes företrädares sida eller om det belopp som betalats utan grund är litet. Återkravet kan dessutom frångås helt efter det att ett beslut om återkrav har givits, om det med beaktande av förmånstagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta återkrävandet eller om det med hänsyn till det förmånsbelopp som inte återkrävts medför oskäliga kostnader att fortsätta återkrävandet.

Belopp som skall återkrävas kan kvittas mot förmåner som Folkpensionsanstalten senare betalar. Utan samtycke kan kvittningen dock endast ske mot en förmån enligt denna lag eller en därmed jämställbar annan förmån.

Ett lagakraftvunnet beslut om återkrav får verkställas såsom en dom som har vunnit laga kraft.

19 §

Preskription av fordringar

Beslut om återkrav av en förmån som betalats utan grund skall fattas inom fem år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. Preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav avbryts på det sätt som föreskrivs i 10 eller 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Från detta avbrytande av preskriptionstiden börjar en ny fem år lång preskriptionstid.

20 §

Meddelande om förändrade förhållanden

Om det i en förmånstagares förhållanden inträffar en sådan förändring som påverkar rätten att få en förmån eller minskar förmånsbeloppet, skall han eller hon omedelbart meddela Folkpensionsanstalten om förändringen. Sådana förändringar i förhållandena är följande:

1) den försäkrade börjar utföra förvärvsarbete eller eget arbete under dagpenningsperioden,

2) en adoptivförälder som får föräldrapenning avbryter vården av adoptivbarnet,

3) det önskas att moderskapspenning betalas till fadern i form av föräldrapenning i de fall som avses i 9 kap. 13 § 1 mom. eller på grund av moderns död,

4) rätt inträder till en sådan förmån som betalas med stöd av en annan lag och som begränsar rätten till en förmån enligt denna lag eller minskar förmånen,

5) den försäkrade börjar få ersättning med stöd av en annan lag för kostnader som är ersättningsgilla enligt denna lag,

6) den försäkrades rätt till dagpenning upphör på grund av en begränsning som avses i 8 kap. 5 § eller 9 kap. 15 § i denna lag,

7) den försäkrade flyttar från Finland,

8) en försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare upphör att gälla eller beloppet av den försäkrades arbetsinkomst förändras under lönebetalningsperioden, samt

9) någon annan liknande förändring i förhållandena som den försäkrade borde ha uppgett när han eller hon ansökte om förmånen.

Överlåter barnets moder eller fader sitt barn i avsikt att ge bort det som adoptivbarn eller har barnet omhändertagits enligt barnskyddslagen och modern inte deltar i vården av barnet, skall ett i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen avsett kommunalt organ eller en i 17 § 2 mom. i adoptionslagen avsedd adoptionsbyrå avgiftsfritt meddela Folkpensionsanstaltens byrå om detta.

Har Folkpensionsanstalten med stöd av 19 kap. fått kännedom om en sådan förändring i den försäkrades förhållanden som inverkar eller kan inverka på en förmån som skall beviljas den försäkrade eller som betalas till denne, kan Folkpensionsanstalten bestämma att den försäkrade skall framlägga en utredning om förändringarna i förhållandena.

16 kap.

Arbetsplatskassor

1 §

Arbetsplatskassa

Med en arbetsplatskassa avses i denna lag en försäkringskassa enligt lagen om försäkringskassor (1164/1992) vars verksamhetsområde omfattar arbetstagarna hos en och samma arbetsgivare och dessutom, såsom mottagare av tillläggsförmåner, kan omfatta de arbetstagare som avgått med pension från arbetsgivarens tjänst. En arbetsplatskassa har rätt att bevilja sina medlemmar eller dem och medlemmarna av deras familjer ersättningar och förmåner enligt denna lag, med undantag för den ersättning för semesterkostnader om vilken föreskrivs i 14 kap. I fråga om arbetsplatskassorna gäller i tillämpliga delar vad som i denna lag eller i lagen om Folkpensionsanstalten (731/2001) bestäms om Folkpensionsanstalten. I övrigt tillämpas lagen om försäkringskassor.

Ett arrangemang enligt 1 mom. kräver samtycke av Folkpensionsanstalten. Samtycke skall ges, om arbetsplatskassans kassamöte med två tredjedelars röstmajoritet har godkänt sådana stadgar för kassan som motsvarar verksamheten och om kassans verksamhetsområde omfattar minst 300 arbetstagarmedlemmar. En ytterligare förutsättning för att samtycke skall kunna ges är att de ersättningar och förmåner som beviljas enligt kassans stadgar är minst lika stora som ersättningarna och förmånerna enligt denna lag.

Vad som bestäms ovan tillämpas på motsvarande sätt på försäkringskassor vilkas verksamhetsområde omfattar anställda hos arbetsgivare som hör till samma koncern enligt 1 kap. 3 § i lagen om aktiebolag (734/1978). Även om det koncernvillkor som nämns ovan inte uppfylls, kan samtycke likväl ges till att en kassa är verksam som arbetsplatskassa, om arbetsgivarna har en sådan ekonomisk eller på verksamheten grundad kontakt sinsemellan att arrangemanget kan anses ändamålsenligt med tanke på skötseln av kassan samt dem som är försäkrade i den.

Sker det någon förändring i de omständigheter som ligger till grund för erhållandet av samtycke, skall arbetsplatskassan omedelbart underrätta Folkpensionsanstalten om detta.

2 §

Finansiering av arbetsplatskassornas verksamhet

Folkpensionsanstalten skall ur sjukförsäkringsfonden till arbetsplatskassans förfogande i förskott ställa ett belopp som kassan beräknas behöva för utbetalning av ersättningar och dagpenningsförmåner enligt denna lag, ökat med ett belopp för administrationskostnader som motsvarar det belopp som Folkpensionsanstalten enligt beräkning åsamkas i sådana kostnader. De medel som Folkpensionsanstalten ställt till arbetsplatskassans förfogande för utbetalning av förmåner skall kassan årligen redovisa så som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på framställning av Folkpensionsanstalten årligen grunderna för ersättning för arbetsplatskassornas administrationskostnader. I fråga om förfarandet vid överföringen av medel till kassan bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

Är förmånerna enligt en arbetsplatskassas stadgar bättre än förmånerna enligt denna lag, täcks de kostnader som föranleds av utbetalningen av dessa tilläggsförmåner på det sätt som föreskrivs i kassans stadgar.

3 §

Försäkringens giltighet

En i 1 § nämnd arbetstagares försäkring enligt denna lag övertas av arbetsplatskassan vid ingången av månaden efter den då anställningsförhållandet började och upphör vid ingången av månaden efter den då anställningsförhållandet upphörde. Försäkringen enligt denna lag för en i lagrummet nämnd person som avgått med pension

upphör vid ingången av månaden efter den då försäkringen i fråga om tilläggsförmånerna upphörde.

Då någon blivit försäkrad i en arbetsplatskassa eller hans eller hennes försäkring där har upphört, skall kassan utan dröjsmål göra skriftlig anmälan om detta till Folkpensionsanstalten.

4 §

Upplösning av en arbetsplatskassa

Om en arbetsplatskassa upplöses, upphör den verksamhet som kassan bedriver i enlighet med denna lag då kassan träder i likvidation.

Kassan skall inom en månad från likvidationens inträde till Folkpensionsanstalten lämna redovisning för de medel som kassan av denna fått till sitt förfogande för utbetalning av förmåner samt återbära överskjutande medel. De kostnader som föranleds av upplösningen av kassan och som Folkpensionsanstalten har godkänt, ersätts kassan med sjukförsäkringsfondens medel, om kassans medel inte räcker till för betalning av dem.

5 §

Tillsyn över arbetsplatskassorna och ändring av stadgarna

Folkpensionsanstalten har rätt att övervaka och inspektera arbetsplatskassornas verksamhet till den del övervakningen och inspektionerna hänför sig till verksamhet enligt denna lag.

Är en arbetsplatskassas verksamhet inte ändamålsenlig med beaktande särskilt av de försäkrades intressen, skall Folkpensionsanstalten göra anmärkning om detta till kassan och meddela anvisningar för avhjälpande av missförhållandena. Följs anvisningarna inte, har Försäkringsinspektionen på framställning av Folkpensionsanstalten rätt att förbjuda kassan att bevilja sådana försäkringar som avses i denna lag och bestämma en tidpunkt då kassans verksamhet enligt denna lag skall upphöra.

Folkpensionsanstalten skall återkalla sitt samtycke enligt 1 § 2 mom., om arbetsplatskassan inte längre uppfyller villkoren för samtycket. Samtycket skall likaså återkallas om arbetsplatskassan beslutar ändra sina stadgar så att de förmåner som den ger inte längre motsvarar minst förmånerna enligt denna lag. De ändrade stadgarna träder i kraft den 1 januari året efter ändringen, om det inte finns särskilda skäl för någon annan ikraftträdelsedag.

I de fall som nämns i 2 och 3 mom. gäller i fråga om att lämna redovisning och återbära medel i tillämpliga delar vad som bestäms i 2 §.

6 §

Sökande av ändring

Om en arbetsplatskassa är missnöjd med ett beslut som Folkpensionsanstalten fattat i frågor som avses i detta kapitel, har kassan rätt att söka ändring i beslutet hos högsta förvaltningsdomstolen enligt bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen.

17 kap.

Ändringssökande

1 §

Rätt att söka ändring

Den som är missnöjd med Folkpensionsanstaltens beslut får söka ändring i det genom besvär hos socialförsäkringsnämnden, och den som är missnöjd med socialförsäkringsnämndens beslut får söka ändring genom besvär hos prövningsnämnden. Den som är missnöjd med ett beslut av Folkpensionsanstaltens centralförvaltning i ett ärende som gäller ersättning för företagshälsovård får söka ändring i beslutet genom besvär hos prövningsnämnden.

I prövningsnämndens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Folkpensionsanstaltens beslut skall trots att ändring har sökts följas till dess ärendet har avgjorts genom ett beslut som vunnit laga kraft.

2 §

Besvärstid och försenade besvär

Socialförsäkringsnämndens och prövningsnämndens beslut delges så att det sänds per post till mottagaren under den postadress som han eller hon har uppgivit. Ändringssökanden anses ha fått del av beslutet den sjunde dagen efter den då beslutet postades under den adress han eller hon uppgivit, om inte något annat visas.

Besvärsskriften skall lämnas in till Folkpensionsanstalten inom 30 dagar från det ändringssökanden fick del av beslutet.

Har besvär som anförs hos socialförsäkringsnämnden eller prövningsnämnden kommit in efter utgången av föreskriven tid, kan besvärsinstansen trots förseningen ta upp besvären till prövning, om det finns vägande skäl till förseningen.

3 §

Självrättelse

Om Folkpensionsanstalten till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i besvär som inlämnats till den, skall den ge ett rättelsebeslut i ärendet. Ändring i rättelsebeslutet får sökas så som bestäms i 1 och 2 §.

Kan Folkpensionsanstalten inte rätta det beslut som besvären avser så som nämns i 1 mom., skall den inom 30 dagar från besvärstidens utgång sända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärsinstansen för behandling. Folkpensionsanstalten kan härvid genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del den godkänner yrkandet i besvären. Om besvären redan har sänts till besvärsinstansen, skall denna omedelbart underrättas om det interimistiska beslutet. Ändring får inte sökas i ett interimistiskt beslut.

Från den i 2 mom. föreskrivna tiden kan avvikelse göras, om inhämtandet av tilläggsutredning som behövs med anledning av besvären kräver det. Ändringssökanden skall härvid utan dröjsmål underrättas om att tilläggsutredning inhämtas. Besvärsskriften och utlåtandet skall dock alltid lämnas till besvärsinstansen inom 60 dagar från besvärstidens utgång.

4 §

Undanröjande av beslut

Om ett lagakraftvunnet beslut som gäller en förmån enligt denna lag grundar sig på en oriktig eller bristfällig utredning eller uppenbart står i strid med lag, kan prövningsnämnden på framställning av Folkpensionsanstalten eller på ansökan av den som saken gäller, efter att ha berett de övriga parterna tillfälle att bli hörda, undanröja beslutet och bestämma att ärendet skall behandlas på nytt. Efter att ha gjort en ovan nämnd framställning kan Folkpensionsanstalten, tills ärendet har avgjorts på nytt, temporärt inställa utbetalningen av förmånen eller betala den till det belopp framställningen avser.

Om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrad förmån eller utökande av redan beviljad förmån, skall Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt. Folkpensionsanstalten kan utan hinder av ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja en förvägrad förmån eller utöka en redan beviljad förmån. Socialförsäkringsnämnden och prövningsnämnden kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. Ändring i beslutet får sökas så som bestäms i 1 och 2 §.

5 §

Rättelse av sakfel

Om ett beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

6 §

Socialförsäkringsnämnden

Socialförsäkringsnämndens verksamhets-

område är en försäkringskrets som bestäms av Folkpensionsanstalten.

Socialförsäkringsnämnden tillsätts av statsrådet för högst fyra år i sänder. Den består av en ordförande och en vice ordförande samt en läkarledamot och två ledamöter som är förtrogna med de försäkrades förhållanden. Varje ledamot har en personlig suppleant. Om någon plats blir ledig under mandatperioden, förordnas en efterträdare för återstoden av perioden. I övrigt gäller om deras rätt att kvarstå i uppdraget vad som bestäms om innehavare av domartjänst.

Nämndens ordförande skall ha den behörighet som krävs för domartjänst. Vid förordnandet av ordföranden och vice ordföranden skall Folkpensionsanstalten beredas tillfälle att avge utlåtande. I fråga om läkarledamöterna skall Rättsskyddscentralen för hälsovården ges tillfälle att avge utlåtande.

Nämnden är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och två andra ledamöter är närvarande. Vid behandlingen av ett ärende som i första hand skall avgöras utgående från medicinska synpunkter skall en ledamot vara läkare.

Närmare bestämmelser om socialförsäkringsnämnden utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Prövningsnämnden

Prövningsnämndens verksamhetsområde är hela landet.

Prövningsnämnden tillsätts av statsrådet för högst fyra år i sänder. Den består av en ordförande och ett behövligt antal vice ordförande och andra ledamöter. För andra ledamöter än ordföranden och vice ordförandena förordnas personliga suppleanter. Om någon plats blir ledig under mandatperioden, förordnas en efterträdare för återstoden av perioden. I övrigt gäller om deras rätt att kvarstå i uppdraget vad som bestäms om innehavare av domartjänst.

Ordföranden, som kan sköta uppdraget som huvudsyssla, samt vice ordförandena och de andra ledamöterna skall vara förtrogna med socialförsäkringsfrågor. Dessutom skall ordföranden, vice ordförandena och minst två andra ledamöter ha den behörighet som krävs för domartjänst. Av de övriga ledamöterna skall åtminstone två vara läkare.

Nämnden kan arbeta i sektioner. En sektion består av en ordförande, minst en lagfaren ledamot och en läkarledamot samt två ledamöter som är förtrogna med de försäkrades förhållanden. En sektion är beslutför när dess ordförande och tre andra sektionsledamöter är närvarande. Vid behandlingen av ett ärende som i första hand skall avgöras utgående från medicinska synpunkter skall en närvarande ledamot vara läkare. Prövningsnämnden kan också behandla ärenden i plenum. Plenum är beslutfört när prövningsnämndens ordförande eller en vice ordförande och minst hälften av ledamöterna är närvarande. Vid behandlingen av ett ärende som i första hand skall avgöras utgående från medicinska synpunkter skall en närvarande ledamot vara läkare.

Prövningsnämnden finns i samband med social- och hälsovårdsministeriet, och kostnaderna för nämndens verksamhet ersätts av statens medel.

Närmare bestämmelser om prövningsnämnden utfärdas genom förordning av statsrådet.

8 §

Behandling av ärenden

Vid behandlingen av ärenden i socialförsäkringsnämnden och prövningsnämnden tillämpas förvaltningsprocesslagen, om inte något annat bestäms särskilt. Om det behövs för att ett ärende skall kunna utredas, verkställs i socialförsäkringsnämnden och prövningsnämnden muntlig förhandling på det sätt som bestäms i 37 § i förvaltningsprocesslagen. I ett ärende i vilket ändring i prövningsnämndens beslut inte får sökas, skall prövningsnämnden verkställa muntlig förhandling i enlighet med 38 § i förvaltningsprocesslagen, om en enskild part begär det.

På muntlig förhandling tillämpas lagen om offentlighet vid rättegång (945/1984). Muntlig förhandling skall ske inom stängda dörrar i ärenden i vilka tystnadsplikt gäller eller i vilka socialförsäkringsnämnden eller prövningsnämnden har beslutat att de skall behandlas inom stängda dörrar på den grund att

offentlig behandling kunde medföra särskild olägenhet för en part.

I ett ärende som faller inom området för prövningsnämndens behörighet tillämpas inte vad som i 11 kap. i förvaltningsprocesslagen bestäms om extraordinärt ändringssökande. Prövningsnämnden kan undanröja ett lagakraftvunnet beslut och förordna om ny behandling av ärendet i enlighet med vad som bestäms särskilt. Ansökan om undanröjande av ett beslut skall göras inom fem år från att beslutet vunnit laga kraft. Av synnerligen vägande skäl kan ett beslut undanröjas på ansökan som gjorts även efter utgången av föreskriven tid.

VI AVDELNINGEN

FINANSIERING AV SJUKFÖRSÄKRINGEN

18 kap.

Sjukförsäkringsfonden och försäkringspremier och försäkringsavgifter

1 §

Finansieringen av sjukförsäkringen

Utgifterna för ersättningar och förmåner enligt denna lag, lagen om rehabiliteringspenning och lagen om rehabilitering som ordnas av folkpensiosanstalten samt 60 procent av Folkpensionsanstaltens administrationskostnader (*omkostnader*) betalas ur sjukförsäkringsfonden. Sjukförsäkringsfondens utgifter finansieras med de medel som influtit av de försäkrades sjukförsäkringspremier och arbetsgivarnas sjukförsäkringsavgifter, sjukförsäkringsfondens intäkter, statens betalningsandel samt övriga eventuella intäkter, om vilka bestäms särskilt.

2 §

Statens finansieringsandel, garantibelopp och likviditetsbelopp

Minimidagpenningskostnaderna i samband med sjuk- och föräldradagpenningarna samt specialvårdspenningarna finansieras av statens medel. Staten skall månatligen betala förskott på sin andel på det sätt som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

Sjukförsäkringsfondens finansieringstillgångar, minskade med främmande kapital och reserver, skall vid kalenderårets utgång utgöra minst åtta procent av de årliga betalda totalutgifterna för sjukförsäkringen (*finansieringstillgångarnas minimibelopp*). Om sjukförsäkringsfondens intäkter inte räcker till för att finansieringstillgångarnas minimibelopp skall uppnås, betalas den bristande delen av statens medel (*garantibelopp*). Staten skall månatligen betala förskott på garantibeloppet på det sätt som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

Utöver vad som i 2 mom. bestäms om statens andel av utgifterna för sjukförsäkringen, skall staten till Folkpensionsanstalten betala ett så stort belopp att sjukförsäkringsfondens likviditet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggad (*likviditetsbelopp*).

3 §

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Angående arbetsgivares sjukförsäkringsavgift bestäms i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963).

De kostnader som ersättningen för semesterkostnaderna orsakar en arbetsgivare finansieras med arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. En arbetsgivare har rätt att få tillbaka den socialskyddsavgift som denne betalt på semesterlönen eller semesterersättningen enligt 1 §, så som bestäms i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.

4 §

Fastställande av sjukförsäkringspremie

En försäkrads sjukförsäkringspremie fastställs utifrån den inkomst som beskattas i kommunalbeskattningen, om inte något annat bestäms. Premiens storlek bestäms särskilt genom lag.

5 §

Fastställande av sjukförsäkringspremie enligt företagarinkomst

Om en försäkrad är försäkrad med stöd av

lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, används som grund för sjukförsäkringspremien den arbetsinkomst för respektive år som avses i lagen om pension för lantbruksföretagare och lagen om pension för företagare, till den del denna arbetsinkomst ersätter

1) förvärvsinkomstandelen av jordbruk eller näringsverksamhet,

2) förvärvsinkomstandelen för delägare i sammanslutning som avses i 39 eller 40 § i inkomstskattelagen eller delägarens eller dennes familjemedlems lön från sammanslutningen,

3) värdet av leveransarbete,

4) nettoinkomst av skogsbruk,

5) förvärvsinkomst av renskötsel,

6) en familjemedlems eller en dödsbodelägares löneinkomst av jordbruk eller företagsverksamhet,

7) arbetsersättning från eget företag,

8) lön från ett aktiebolag eller något annat bolag i fråga om en sådan arbetstagare som inte anses stå i anställningsförhållande till bolaget i fråga, samt

9) förvärvsinkomstandelen av dividend som en delägare fått från ett bolag samt förtäckt dividend i fråga om en sådan arbetstagare som inte anses stå i anställningsförhållande till bolaget i fråga.

Om en försäkrad är försäkrad med stöd av lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare, avdras inte den försäkringspremie som betalts med stöd av lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare när sjukförsäkringspremien fastställs.

När sjukförsäkringspremien för en företagare eller en lantbruksföretagare fastställs iakttas i tillämpliga delar vad som bestäms om beräkning av den beskattningsbara inkomsten vid kommunalbeskattningen.

6 §

Fastställande av sjukförsäkringspremie för begränsat skattskyldiga som arbetar i Finland

Om en försäkrad arbetar i Finland som begränsat skattskyldig, används som grund för fastställande och betalning av hans eller hennes sjukförsäkringspremie den lön som avses i 4 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet och i fråga om en artist den personliga ersättning som avses i 3 § i nämnda lag.

7 §

Fastställande av sjukförsäkringspremie enligt arbetsinkomst som förvärvats utomlands

Den del av utlandsarbetsinkomst enligt 77 § i inkomstskattelagen som betalas i form av pengar skall beaktas då det sammanlagda beloppet av den beskattningsbara inkomst som läggs till grund för försäkringspremien fastställs. Till den del av utlandsarbetsinkomsten som betalas i form av pengar hänförs inte sådana ersättningar som arbetsgivaren betalar för utgifter för arbetet till den del dessa ersättningar är skattefria enligt inkomstskattelagen eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

När en försäkrad arbetar som utsänd arbetstagare eller annars utomlands och får sådan skattefri utlandsarbetsinkomst som avses i 77 § i inkomstskattelagen, skall som grund för fastställande och betalning av sjukförsäkringspremien, i stället för nämnda utlandsarbetsinkomst, användas den lön som avses i 7 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare och som vid arbete utomlands betraktas som grund för den arbetsförtjänst som skall räknas till pensionslönen samt för pensionsavgifterna (*försäkringslön*), förutsatt att den försäkrades pensionsskydd har ordnats antingen obligatoriskt eller frivilligt i enlighet med någon av ovan nämnda pensionslagar.

Den lön som avses i 2 mom. används också som grund för fastställande och betalning av sjukförsäkringspremien för en begränsat skattskyldig försäkrad som arbetar utomlands, om den försäkrades pensionsskydd har ordnats antingen obligatoriskt eller frivilligt i enlighet med någon av de pensionslagar som nämns i 2 mom.

8 §

Fastställande av sjukförsäkringspremie för pensionstagare som är bosatta utomlands

En pensionstagare som har flyttat till ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av Finlands ansvar för ersättande av sjukvårdskostnaderna med stöd av artiklarna 27, 28 eller 28 a i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen, skall betala den försäkrades sjukförsäkringspremie också efter det att han eller hon inte längre omfattas av lagstiftningen om den bosättningsbaserade sociala tryggheten i Finland.

En pensionstagare är inte skyldig att betala sjukförsäkringspremie på basis av sådan pensionsinkomst på vilken källskatt uppbärs i Finland till det belopp som bestäms i 7 § i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet.

Om en pensionstagare som bor utomlands är begränsat skattskyldig, används i fråga om pensionsinkomst den pension som betalas från Finland till utlandet som grund för fastställande och betalning av den försäkrades sjukförsäkringspremie.

9 §

Befrielse från försäkringspremie, uppskov med betalningen av premie, avstående från fastställande av premie samt premie som har fastställts felaktigt

Kommunen har rätt att bevilja befrielse från och skatteverket uppskov med betalning av sjukförsäkringspremie, med iakttagande i tillämpliga delar av vad som i lagen om beskattningsförfarande bestäms om lättnad och uppskov när det gäller kommunalskatt.

Sjukförsäkringspremie fastställs inte om den försäkrade har avlidit under skatteåret.

Om sjukförsäkringspremie inte har fastställts för en försäkrad eller om en alltför liten premie har fastställts, skall den försäkringspremie som inte fastställts påföras den försäkrade. Försäkringspremie får dock inte påföras för längre tid än högst de fem närmast föregående åren.

10 §

Lån ur fondens medel

Sjukförsäkringsfonden samt folkpensionsfonden och pensionsansvarsfonden enligt folkpensionslagen har rätt att av särskilda skäl och på de villkor som fonderna iakttar i sin kreditgivning låna varandra medel utan att kräva säkerhet.

11 §

Tillämpning av lagstiftningen om beskattning

Beträffande uppbörd, indrivning, återbäring, redovisning, ändringssökande och beskattningsförfarande i fråga om en försäkrads sjukförsäkringspremie gäller lagen om beskattningsförfarande och lagen om skatteuppbörd (611/1978). I lagen om beskattningsförfarande bestäms också om Folkpensionsanstaltens och skatteombudets rätt att söka ändring i en försäkrads sjukförsäkringspremie.

I fråga om förskottsinnehållning av en försäkrads sjukförsäkringspremie gäller vad som bestäms i lagen om förskottsuppbörd (1118/1996). När en försäkrad som arbetar utomlands får skattefri utlandsarbetsinkomst enligt 77 § i inkomstskattelagen och sjukförsäkringspremien fastställs enligt 7 § 2 mom., är den finska arbetsgivare som har sänt arbetstagaren utomlands och som betalar arbetstagarens lön skyldig att verkställa förskottsinnehållning för betalning av sjukförsäkringspremien.

När en försäkrad som arbetar utomlands är begränsat skattskyldig och sjukförsäkringspremien fastställs enligt 6 § 3 mom., är den finska arbetsgivare som har sänt arbetstagaren utomlands och som betalar arbetstagarens lön skyldig att uppbära sjukförsäkringspremien på det sätt som i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet bestäms om uppbörd av källskatt.

Pensionsanstalten uppbär sjukförsäkrings-

premie hos en begränsat skattskyldig pensionstagare. Vid uppbörden av premien iakttas på motsvarande sätt vad som i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet bestäms om uppbörd av källskatt. Skall sjukförsäkringspremie inte på det sätt som avses i 3 mom. uppbäras hos en begränsat skattskyldig försäkrad som arbetar utomlands, fastställs sjukförsäkringspremien för den försäkrade med iakttagande av det förfarande som avses i 3 kap. i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet. När premien fastställs görs dock inte de avdrag som avses i inkomstskattelagen.

Sjukförsäkringspremien för en försäkrad som avses i 7 § 4 mom. och som arbetar i Finland uppbärs av den som betalar ut lönen eller ersättningen, på det sätt som i lagen om beskattning av begränsat skattskyldig för inkomst och förmögenhet bestäms om uppbörd av källskatt.

Skattestyrelsen redovisar till Folkpensionsanstalten den andel av intäkterna av källskatten som motsvarar det sammanlagda beloppet av de sjukförsäkringspremier som inte betalas enligt 3 § 2 mom. Närmare bestämmelser om redovisningsförfarandet utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om redovisning till Folkpensionsanstalten av avgifter som uppburits hos en begränsat skattskyldig utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Folkpensionsanstaltens tillsynsrätt

Folkpensionsanstalten har rätt att utöva tillsyn över fastställelse, debitering, uppbörd och redovisning av sjukförsäkringspremier och sjukförsäkringsavgifter samt att i dessa avseenden granska beskattningshandlingarna.

13 §

Kompletterande bestämmelser

De medel som inflyter i försäkringsavgifter indrivs och de medel som inflyter i arbetsgivares sjukförsäkringsavgift överförs till Folkpensionsanstalten till en särskild sjukförsäkringsfond.

Kostnaderna som skötseln av uppgifter enligt denna lag förorsakar skattebyråerna tas med i den kostnadsfördelning som det bestäms om i 4 kap. 11 § i lagen om skatteförvaltningen (1557/1995).

Avgifter och premier om vilka föreskrivs i denna lag och som inte har betalts, indrivs utan dom och utslag i den ordning som särskilt föreskrivs för utsökning av skatter och allmänna avgifter.

Utöver vad som bestäms i 9 § 1 mom. kan Folkpensionsanstalten besluta att en avgift som enligt denna lag skall betalas till en pensionsanstalt inte indrivs eller att ett fel i en sådan avgift eller redovisning inte rättas till om avgiften är så liten eller felet så försumbart att en indrivning eller korrigering kan anses medföra orimligt mycket arbete eller kostnader.

VII AVDELNINGEN

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

19 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att få uppgifter

Folkpensionsanstalten och besvärsinstanserna enligt denna lag har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att få de uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av en förmån eller sådana nödvändiga uppgifter som annars skall beaktas vid verkställigheten av uppdrag som föreskrivs i denna lag, i överenskommelser om social trygghet som är bindande för Finland eller i andra internationella författningar om social trygghet

1) av statliga och kommunala myndigheter samt andra offentligrättsliga samfund,

2) av Pensionsskyddscentralen, pensionsanstalterna och försäkringsanstalterna samt andra som beviljar eller betalar ut pension eller annan ersättning,

3) av Patientförsäkringscentralen, Trafikförsäkringscentralen och försäkringspoolen för läkemedelsskador,

4) av arbetsgivare, arbetslöshetskassor och arbetsplatskassor.

Utöver vad som bestäms i 1 mom. har Folkpensionsanstalten och besvärsinstanserna enligt denna lag utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter på begäran rätt att för avgörandet av en förmån av läkare eller andra yrkesutbildade personer enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) samt av verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården enligt 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) eller av färdtjänstproducenter, socialserviceproducenter eller andra vårdinrättningar få ett utlåtande och nödvändiga uppgifter ur journalhandlingarna för den som söker en förmån samt uppgifter om hans eller hennes rehabilitering, hälsotillstånd, vård och arbetsförmåga, om den som söker en förmån inte själv tillhandahåller dessa uppgifter, samt av apotek utredningar om en försäkrads ersättningsgilla läkemedelsinköp för genomförandet av direktersättningsförfarandet enligt 15 kap. 13 § i denna lag.

2 §

Uppgifter i vissa fall av institutionsvård

För det förhandlingsförfarande som avses i 2 kap. 4 § har Folkpensionsanstalten utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter på begäran rätt att avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende och som gäller verksamhetsenhetens verksamhet, lokaliteter, antalet anställda, innehållet i vården, dess art och omfattning, avtal som ingåtts om vården och ersättning som betalas för vården.

Folkpensionsanstalten har dessutom rätt att vid nämnda förhandlingsförfaranden på begäran få för avgörandet av ett ärende nödvändiga sekretessbelagda uppgifter ur journalhandlingarna, uppgifter om hälsotillståndet för den som får vård samt om hans eller hennes läkemedel och inkomster av myndigheter eller inrättningar inom kommunens social- och hälsovårdsväsen eller av respektive statliga eller privata verksamhetsenhet för hälso- och sjukvård.

Vad som ovan bestäms om Folkpensionsanstaltens rätt att få sekretessbelagda uppgifter gäller även social- och hälsovårdsministeriet.

3 §

Uppgifter av skatteförvaltningen

Folkpensionsanstalten har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter årligen och senast före utgången av varje kalenderår få uppgifter av skatteförvaltningen om varje skattskyldigs inkomst enligt 11 kap. 2 § som har fastställts vid beskattningen för det föregående kalenderåret samt övriga sådana uppgifter i skatteförvaltningens besittning som är nödvändiga för fastställande av arbetsinkomsten samt om utgifter för inkomstens förvärvande enligt 11 kap. 5 §.

4 §

Uppgifter av vård- och straffanstalter samt av Rättsskyddscentralen för hälsovården

För verkställigheten av förmåner enligt denna lag skall en inrättning enligt 2 kap. 4 § och ett organ enligt 6 § i socialvårdslagen utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter underrätta Folkpensionsanstalten om att en förmånstagare blivit intagen för vård på institution och om att vården har upphört.

För verkställigheten av förmåner enligt denna lag skall en straffanstalt och en tvångsinrättning enligt 1 § i lagen om internering av farliga återfallsförbrytare utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter underrätta Folkpensionsanstalten om när ett straff börjar och slutar.

För verkställigheten av förmåner enligt denna lag skall Rättsskyddscentralen för hälsovården utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter lämna Folkpensionsanstalten de i 24 a § 2 mom. 1 och 3 punkten i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården nämnda uppgifterna ur centralregistret över den yrkesutbildade hälsovårdspersonalen samt ändringar i dem gällande läkare, tandläkare, psykologer, talterapeuter, ergoterapeuter och psykoterapeuter samt övriga yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården enligt 1 kap. 4 § 1 mom. 2 punkten.

Folkpensionsanstalten har rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som nämns i denna paragraf. Om de uppgifter som avses i 3 mom. behövs i en viss form och Rättsskyddscentralen för hälsovården därmed åsamkas väsentliga merkostnader, skall kostnaderna likväl ersättas.

5 §

Utlämnande av uppgifter i vissa fall

Folkpensionsanstalten har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att

1) lämna information om en försäkrads läkemedelsinköp till den läkare som har förskrivit läkemedlet, om den försäkrade trots anmärkning från Folkpensionsanstalten upprepade gånger med nämnda läkares och andra läkares recept har köpt en större mängd läkemedel än vad behandlingen av sjukdomen förutsätter,

2) till apoteken lämna namn och personbeteckning på sådana försäkrade till vilka läkemedelsersättning inte skall betalas genom förmedling av ett apotek som tillämpar det redovisningsförfarande som avses i 15 kap. 9 §,

3) lämna sådan information till Rättsskyddscentralen för hälsovården som den behöver för utförande av sina uppgifter om läkare som upprepade gånger har förskrivit en större mängd läkemedel än vad behandlingen av en sjukdom enligt denna lag förutsätter,

4) till apotek som tillämpar redovisningsförfarandet enligt 15 kap. 9 § i samband med köp av läkemedel med hjälp av teknisk anslutning lämna uppgifter om en persons för- och släktnamn, uppgifter om att personen är medlem av en arbetsplatskassa och om att han eller hon är försäkrad; om personen är försäkrad kan Folkpensionsanstalten dessutom informera apoteket om det kan överlåta läkemedel till den försäkrade till ett pris som är nedsatt med beloppet av sjukförsäkringsersättningen samt lämna uppgifter om de specialersättningsrättigheter för läkemedel som den försäkrade beviljats, ersättningsrättigheter i fråga om kliniska näringspreparat samt grundersättningsrättigheter i fråga om läkemedel som skall ersättas på särskilda grunder.

Folkpensionsanstalten har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att till en sådan läkare, verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården eller undersökningsinrättning som avses i 15 kap. 13 § lämna uppgifter om en sådan försäkrads hälsotillstånd, sjukdom, vårdåtgärder, yrke, arbetsförhållanden och art av arbete som sänds till en undersökning enligt 15 kap. 13 §.

Innan uppgifterna lämnas ut skall Folkpensionsanstalten underrätta den försäkrade om att uppgifter kommer att lämnas enligt 1 mom. 1 och 2 punkten.

6 §

Uppgifter till utsökningsmyndigheterna

Folkpensionsanstalten har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att för utmätning, på begäran av en behörig myndighet, utlämna uppgifter om beloppen av förmåner enligt denna lag, dock inte om sådana förmåner som inte beaktas vid beräkningen av det skyddade beloppet enligt 4 kap. 7 § i utsökningslagen (37/1895). Folkpensionsanstalten har dessutom rätt att uppge vilka andra inrättningar som betalar ut pensioner och andra sociala förmåner och som anstalten har vetskap om.

7 §

Uppgifter till skatteförvaltningen för uppbörd av sjukförsäkringspremie och sjukförsäkringsavgift

Utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter har

1) Folkpensionsanstalten rätt att för uppbörd av försäkrads sjukförsäkringspremie lämna pensionsanstalterna och skatteförvaltningen uppgifter om namn, personbeteckning samt andra identifieringsuppgifter i fråga om sådana pensionstagare som är bosatta utomlands och på vilka betalningsskyldigheten enligt 18 kap. 7 § 1 mom. tillämpas,

2) Folkpensionsanstalten, social- och hälsovårdsministeriet och Pensionsskyddscentralen rätt att för uppbörd av försäkrads sjukförsäkringspremie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift lämna skatteförvaltningen uppgifter om namn och personbeteckning i fråga om sådana personer som arbetar utomlands och till vilka Folkpensionsanstalten har meddelat ett beslut om tillämpning av lagstiftningen om den bosättningsbaserade sociala tryggheten i Finland eller till vilka social- och hälsovårdsministeriet eller Pensionsskyddscentralen på basis av Europeiska gemenskapernas bestämmelser om social trygghet eller bestämmelserna i någon överenskommelse om social trygghet har meddelat ett beslut om tillämpning av den finska lagstiftningen om social trygghet,

3) pensionsanstalten och Pensionsskyddscentralen rätt att för uppbörd av försäkrads sjukförsäkringspremie och arbetsgivares sjukförsäkringsavgift lämna skatteförvaltningen uppgifter om lön som avses i 7 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare, 6 § i lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden och i 7 § 1 mom. i lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare och som vid arbete utomlands betraktas som grund för den arbetsförtjänst som skall räknas till pensionslönen samt för pensionsavgifterna.

Folkpensionsanstalten har rätt att utan samtycke av den som saken gäller till skatteförvaltningen lämna de uppgifter som avses i 1 mom. 1 och 2 punkten även med hjälp av teknisk anslutning. Innan en teknisk anslutning öppnas skall den som får uppgifter förete en utredning om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

En finsk arbetsgivare som sänder en arbetstagare utomlands och som betalar arbetstagarens lön eller som sänder en arbetstagare utomlands till ett utländskt moder-, dotter- eller systerföretag inom samma ekonomiska enhet eller till ett sådant utländskt företag där den finska arbetsgivaren har bestämmande inflytande, skall för fastställande av den försäkrades sjukförsäkringspremie och tillsynen över betalningen av arbetsgivares sjukförsäkringsavgift tillställa skatteförvaltningen en årsanmälan enligt ett formulär som fastställts av Skattestyrelsen om den lön som premien och avgiften grundar sig på och om löntagaren.

8 §

Uppgifter till myndigheter

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) har Folkpensionsanstalten utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande av uppgifter rätt att till ett ministerium, skatteförvaltningen och anstalter eller sammanslutningar som har hand om det lagstadgade socialskyddssystemet och som administrerar socialskyddsförmåner som påverkas av en förmån enligt denna lag, lämna personbeteckningen och övriga identifieringsuppgifter i fråga om den som fått förmåner eller ersättningar enligt denna lag, uppgifter om utbetalda förmåner och ersättningar och övriga därmed jämförbara uppgifter som är nödvändiga för samkörning av personuppgifter för att utreda brott och missbruk som riktar sig mot socialskyddet och för någon annan övervakningsåtgärd av engångsnatur, samt till polis- och åklagarmyndigheterna ovan nämnda uppgifter som är nödvändiga för att utreda brott och väcka åtal. Uppgifter om hälsotillståndet eller uppgifter som avser att beskriva grunderna för en persons behov av socialvård får dock inte utlämnas.

9 §

Användning av uppgifter som erhållits för en annan förmån

När Folkpensionsanstalten behandlar en förmån enligt denna lag har den i enskilda fall rätt att använda sådana uppgifter som den fått för skötseln av andra uppdrag som ålagts den, om det är uppenbart att de påverkar en förmån enligt denna lag och om uppgifterna enligt lag skall beaktas vid beslutsfattandet och om Folkpensionsanstalten även annars har rätt att få uppgifterna särskilt.

10 §

Teknisk anslutning

Utöver vad som föreskrivs i 29 § 3 mom. i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har Folkpensionsanstalten rätt att på de villkor som anges i momentet öppna en teknisk anslutning till sådana uppgifter i sina personregister som den med stöd av 5 § 1 mom. 2, 3 och 4 punkten samt 2 mom. och 6 § i detta kapitel har rätt att utlämna till de mottagare som avses i paragraferna.

Vad som i 1 mom. bestäms om att öppna en teknisk anslutning och utlämna uppgifter gäller även Folkpensionsanstaltens rätt att med hjälp av teknisk anslutning få sekretessbelagda uppgifter enligt 1, 2 och 4 § i detta kapitel.

Med hjälp av en teknisk anslutning som öppnats med stöd av denna paragraf får också sökas sekretessbelagda uppgifter utan samtycke av den vars intressen skyddas genom sekretessen. Innan den tekniska anslutningen öppnas skall den som begär uppgifter förete en utredning om att uppgifterna skyddas på behörigt sätt.

11 §

Anmälningsskyldighet

Folkpensionsanstalten skall på förhand på lämpligt sätt informera den som ansöker om en förmån om varifrån uppgifter om honom eller henne kan skaffas och vart de i regel kan utlämnas.

12 §

Arvode för utlåtande

Folkpensionsanstalten och besvärsinstanserna enligt denna lag har rätt att avgiftsfritt få de uppgifter som nämns i 1 och 2 § i detta kapitel. En yrkesutbildad person enligt lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården eller en socialserviceproducent har dock rätt att få ett skäligt arvode för de utlåtanden han eller hon gett på grundval av den skyldighet att lämna upplysningar som föreskrivs i 1 § 2 mom.

20 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Sjukförsäkringsdelegationen

I ärenden som gäller sjukförsäkring biträds Folkpensionsanstalten av en sjukförsäkringsdelegation som tillsätts av statsrådet för tre år i sänder. Delegationen består av nio medlemmar och ett behövligt antal suppleanter.

Delegationens ordförande och en medlem, vilken samtidigt är delegationens vice ordförande, förordnas på framställning av Folkpensionsanstalten samt de övriga medlemmarna och suppleanterna så att delegationen kommer att omfatta företrädare för social- och hälsovårdsministeriet, för organisationer som representerar läkarna och tandläkarna, för arbetsgivarna och personer som är förtrogna med de försäkrades förhållanden.

Statsrådet bestämmer ordförandens och medlemmarnas arvoden.

Närmare bestämmelser om delegationen och dess uppgifter utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Socialmedicinska delegationen

Vid Folkpensionsanstalten finns en socialmedicinsk delegation för handläggning av medicinska frågor i samband med sjukförsäk-

ringen. Folkpensionsanstaltens styrelse tillsätter delegationen för tre år i sänder. Delegationen består av en ordförande och högst 15 medlemmar. De medicinska specialområden som är de viktigaste för verkställande av sjukförsäkringen och läkare som är förtrogna med verkställande av sjukförsäkringen skall vara representerade i delegationen. Dessutom skall Rättsskyddscentralen för hälsovården, de medicinska fakulteterna vid universiteten samt organisationer som representerar läkarna och tandläkarna vara representerade i delegationen.

Kostnaderna för delegationens verksamhet betalas ur sjukförsäkringsfonden.

Närmare bestämmelser om delegationen kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Handräckning

Folkpensionsanstalten har rätt att få handräckning av myndigheterna.

4 §

Avgiftsfria beslut

Folkpensionsanstaltens, socialförsäkringsnämndens och prövningsnämndens beslut är avgiftsfria.

5 §

Verksamhet för samordning av resor

Av förmånsutgifterna betalar Folkpensionsanstalten den som med stöd av avtal sköter samordning av resor en avgift för samordning eller sammanlänkning av resor som ersätts enligt denna lag. Angående avgiftens belopp överenskoms särskilt i respektive fall.

Folkpensionsanstalten kan konkurrensutsätta dem som tillhandahåller tjänster för samordning av resor samt trafikidkare som idkar beställningstrafik, varvid lagen om offentlig upphandling (1505/1992) skall tillämpas. Den avgift som skall betalas för samordningen och den försäkrades reseersättning bestäms då utgående från det pris som bildats som ett resultat av konkurrensutsättningen.

21 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005. Bestämmelserna i 11 kap. 4 § 5—7 mom. träder dock i kraft först den 1 oktober 2005.

De belopp om vilka föreskrivs i 11 kap. 1 § 1 mom. motsvarar det indextal som avses i första meningen i 9 § 2 mom. i lagen om pension för arbetstagare och som fastställts för 2004, och det belopp om vilket föreskrivs i 5 kap. 8 § 1 mom. motsvarar det indextal som avses i lagen om folkpensionsindex och som fastställts för samma år. Lagens 11 kap. 1 § 3 mom. tillämpas första gången den 1 januari 2005 vid justeringen av de belopp som avses i 11 kap. 1 § 1 mom.

Utan hinder av 2 kap. 3 § 3 punkten ersätts som läkararvode som skall ersättas enligt denna lag fram till den 29 februari 2008 läkararvoden som tas ut hos en patient som vårdas i specialavgiftsklass på ett sjukhus som en kommun eller samkommun är huvudman för samt arvoden som tagits ut av en läkare som beviljats rätt att ha privatmottagning på en sjukhuspoliklinik, om ersättning hade betalts för arvodet enligt gällande lag innan denna lag trätt i kraft.

För de läkemedel som enligt vad som föreskrivits omfattas av specialersättning före den 1 januari 2004 kvarstår rätten till specialersättning i fyra år efter att denna lag trätt i kraft, om inte det skäliga partipris som före den 1 januari 2004 fastställts för dem och som kan godtas som ersättningsgrund upphör att gälla före det eller om inte läkemedelsprisnämnden har tagit frågan om specialersättning för dessa läkemedelspreparat till omprövning.

Med dagpenningsförmån enligt denna lag likställs sjukdagpenning, särskild moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning, partiell föräldrapenning samt specialvårdspenning som har betalts innan denna lag träder i kraft. Vid tillämpning av 10 kap. inräknas inte i maximitiden för special-

vårdspenning sådana specialvårdpenningsdagar som hänför sig till tiden före denna lags ikraftträdande.

Om arbetsoförmåga eller rätt till dagpenningsförmån inträder efter denna lags ikraftträdande tillämpas 7 kap. 4 § 2 mom. 2 punkten.

På arbetsoförmåga som hänför sig till tiden efter denna lags ikraftträdande tillämpas 8 kap. 2 § 1 mom. Om en försäkrad var arbetsoförmögen när lagen trädde i kraft, beaktas vid fastställande av självrisktiden enligt 8 kap. 7 § 1 och 2 mom. och vid beräkning av maximitid för sjukdagpenning enligt 8 kap. 8 § den oavbrutna arbetsoförmåga som omedelbart föregått lagens ikraftträdande.

När den begynnelsetidpunkt för arbetsoförmåga eller för rätt till dagpenningsförmån enligt vilken indexjustering görs infaller efter att denna lag trätt i kraft, tillämpas 11 kap. 1 § 2 mom.

När arbetsoförmåga eller rätt till dagpenningsförmån inträder den 1 januari 2006 eller därefter tillämpas 11 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten.

När rätt till föräldradagpenning eller specialvårdspenning som betalas för samma barn inträder den 1 oktober 2005 eller därefter eller om arbetsoförmågan inträder den 1 oktober eller därefter, tillämpas 11 kap. 4 § 5 mom.

När den första dagen för föräldradagpenning som betalas för samma barn infaller den 1 oktober 2005 eller därefter, tillämpas 11 kap. 4 § 6—7 mom.

Den sista meningen i 11 kap. 6 § 3 mom. om att vid bestämmande av dagpenningsförmånen inte beaktas den del av rehabiliteringspenningen som fastställts enligt 14 § 2 mom. i lagen om rehabiliteringspenning och med vilken den överstiger det belopp av rehabiliteringspenningen som i en motsvarande situation hade fastställts enligt 14 § 1 mom. i nämnda lag, tillämpas när arbetsoförmåga eller rätt till dagpenningsförmån inträder efter denna lags ikraftträdande.

Utan hinder av vad som bestäms i 13 kap. 5 §, ersätts arbetsgivaren med 60 procent av kostnaderna för utarbetandet av en årlig verksamhetsplan för företagshälsovården, inberäknat kostnaderna för arbetsplatsbesök som företas av yrkesutbildade personer och sakkunniga inom företagshälsovården och som utgör grund för utarbetande av verksamhetsplanen, om verksamhetsplanen har utarbetats eller arbetsplatsbesöket gjorts senast den 31 december 2005. Med arbetsplatsbesök avses besök på arbetsplatsen som hänför sig till planering av företagshälsovården samt till utveckling och uppföljning av arbetet, verksamhetsmiljön och verksamheten bland de anställda. Vid ansökan om ersättning tillämpas bestämmelserna i 15 kap. 7 §.

Bestämmelserna i 14 kap. tillämpas när en arbetsgivare söker ersättning för semesterkostnader utifrån sådana kostnader som grundar sig på en föräldradagpenningsperiod som utgått efter att denna lag trätt i kraft.

Lagens 14 kap. 3 § 2 mom. tillämpas på ersättning för semesterkostnader, om föräldradagpenning för samma barn har betalts första gången efter att denna lag trätt i kraft.

Utan hinder av vad som bestäms i 15 kap. 3 § 1 mom. kan ersättning för resekostnader som uppkommit 2004 och som överstiger den årliga självriskandelen sökas fram till den 30 juni 2005.

Om arbetsoförmåga eller rätt till dagpenningsförmån inträder efter denna lags ikraftträdande tillämpas 15 kap. 4 § 1 punkten.

Vad som i denna lag bestäms om ålderspension enligt arbetspensionslagarna i förhållande till sjuk- eller föräldradagpenning tillämpas även på individuell förtidspension.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

2 §

Författningar som upphävs

Genom denna lag upphävs jämte ändringar

1) sjukförsäkringslagen av den 4 juli 1963 (364/1963) och

2) lagen av den 30 mars 1994 om ersättning till arbetsgivare för semesterkostnader för den tid föräldrapenning betalas (238/1994).

3 §

Bestämmelse om tillämpningsområdet

Om det i någon annan lag eller en bestämmelse som utfärdats med stöd av den

hänvisas till sjukförsäkringslagen eller lagen om ersättning till arbetsgivare för semesterkostnader för den tid föräldrapenning betalas, eller till en förmån som skall beviljas eller en ersättning som skall betalas med stöd av dessa, skall hänvisningen anses gälla motsvarande bestämmelser i denna lag och förmån eller ersättning enligt denna lag, om inte något annat följer av denna lag.

Helsingfors den 21 december 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Mönkäre*

Nr 1225

Lag

om ändring och temporär ändring av lagen om storleken av den försäkrades sjukförsäkringspremie, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och arbetsgivares folkpensionsavgift

Given i Helsingfors den 21 december 2004

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 13 december 2001 om storleken av den försäkrades sjukförsäkringspremie, arbetsgivares sjukförsäkringsavgift och arbetsgivares folkpensionsavgift (1206/2001) 4 §, sådan den lyder temporärt i lag 1074/2002 och 706/2003, samt

ändras det inledande stycket i 4 § och temporärt 5 § 1 mom.,

av dem 5 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i nämnda lag 706/2003, som följer:

4 §

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift

Arbetsgivares sjukförsäkringsavgift betalas på basis av den lön som avses i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963). Avgiften är följande:

— — — — — — — — — — — — —

5 §

Arbetsgivares folkpensionsavgift

Arbetsgivares folkpensionsavgift betalas på basis av den lön som avses i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift. Avgiften är följande:

1) hos privata arbetsgivare och hos sådana statliga affärsverk på vilka tillämpas lagen om statens affärsverk

a) 1,366 procent i avgiftsklass I,

b) 3,566 procent i avgiftsklass II,

c) 4,466 procent i avgiftsklass III,

2) hos kommuner och samkommuner samt kommunala affärsverk 2,416 procent,

3) hos den evangelisk-lutherska kyrkan samt dess församlingar och kyrkliga samfälligheter 2,416 procent,

4) hos ortodoxa kyrkosamfundet och dess församlingar 2,416 procent,

5) hos landskapet Åland 3,966 procent, och

6) hos staten och dess inrättningar 3,966 procent.

— — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Lagens 5 § 1 mom. är i kraft till utgången av år 2005 och det tillämpas på arbetsgivares folkpensionsavgift som betalas på basis av lön som utbetalas år 2005.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 21 december 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Mönkäre*

RP 184/2004
ShUB 34/2004
RSv 190/2004

Nr 1226

Lag

om ändring av 1 § i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift

Given i Helsingfors den 21 december 2004

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 4 juli 1963 om arbetsgivares socialskyddsavgift (366/1963) 1 § 1 mom., sådant det lyder i lag 705/2003, som följer:

1 §

En arbetsgivare skall till Folkpensionsanstalten betala arbetsgivares sjukförsäkringsavgift enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) och arbetsgivares folkpensionsavgift enligt folkpensionslagen (347/1956) på basis av den lön som betalts till arbetstagaren. Om arbetstagaren inte omfattas av lagstiftningen om den bosättningsbaserade sociala tryggheten i Finland, är arbetsgivaren inte skyldig att betala arbetsgivares socialskyddsavgift. Arbetsgivaren är dock skyldig att betala arbetsgivares socialskyddsavgift, om arbetstagaren är försäkrad i Finland enligt sjukförsäkringslagen. Avgifternas storlek bestäms särskilt genom lag.

— — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 21 december 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Mönkäre*

RP 184/2004
ShUB 34/2004
RSv 190/2004

Nr 1227

Lag

om ändring av lagen om specialiserad sjukvård

Given i Helsingfors den 21 december 2004

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 1 december 1989 om specialiserad sjukvård (1062/1989) 11 §, 47 § 1 mom. och 47 b § 1 mom., sådana de lyder, 11 § delvis ändrad i lag 279/2002, 47 § 1 mom. i lag 1115/1999 och 47 b § 1 mom. i lag 957/2001, som följer:

11 §

En samkommun för ett sjukvårdsdistrikt inom vars område det finns ett universitetssjukhus skall ordna högspecialiserad sjukvård inom sitt i 9 § nämnda område samt sörja för den ledning och rådgivning som andra samkommuner för sjukvårdsdistrikt som hör till samma område behöver när det gäller att ordna specialiserad sjukvård, fortbilda hälso- och sjukvårdspersonalen samt ordna forskning och utvecklingsverksamhet som hör till sjukvården.

En del av de åtgärder och den vård som hör till den högspecialiserade sjukvården kan centraliseras till något specialupptagningsområde på riksnivå. En centralisering på riksnivå kan vid behov även genomföras så att forskning, åtgärder eller vård skaffas som köpta tjänster från privata serviceproducenter eller utomlands.

Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan bestämmelser utfärdas om vilka undersökningar och åtgärder samt vilken vård som hör till den högspecialiserade sjukvården. Genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet kan dessutom utfärdas bestämmelser om centraliseringen av den högspecialiserade sjukvården på riks- och regionalnivå och om de verksamhetsenheter inom den kommunala hälso- och sjukvården som skall ansvara för den högspecialiserade sjukvård som centraliseras. Om det är ändamålsenligt att sådana tjänster inom den högspecialiserade sjukvården som centraliseras på riksnivå skaffas från privata serviceproducenter eller utomlands, kan det genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet ställas kvalitetskrav på den verksamhet som serviceproducenten bedriver och andra krav som garanterar en ändamålsenlig vård.

47 §

Till samkommunen för ett sjukvårdsdistrikt i vilket det finns ett universitetssjukhus betalas ersättning av statsmedel för kostnader som förorsakas av grund- och specialiserings-

RP 177/2004
ShUB 31/2004
KuUU 14/2004
RSv 178/2004

utbildning för läkare och tandläkare samt av hälsovetenskaplig forskning på universitetsnivå. Ersättningen för utbildningskostnaderna baserar sig i fråga om specialiseringsutbildning på antalet examina och på den ersättning som bestämts för examina i fråga. Ersättningen för grundutbildningen räknas ut på basis av ett medeltal av antalet studerande som har påbörjat läkar- och tandläkarutbildning och antalet avlagda examina. Ersättningen för forskningskostnaderna baserar sig på antalet vetenskapliga publikationer och på de poäng publikationerna tilldelats.

— — — — — — — — — — — — —

47 b §

Bestämmelser om beloppet av ersättningen för kostnaderna för läkar- och tandläkarutbildningen, vikten av de vetenskapliga publikationerna och priset per enhet samt om de övriga grunderna för och användningen av ersättningen utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

— — — — — — — — — — — — —

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2005.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 21 december 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Liisa Hyssälä*

UTGIVARE: JUSTITIEMINISTERIET

Nr 1224—1227, 7 ark

EDITA PRIMA AB, HELSINGFORS 2004 EDITA PUBLISHING AB, HUVUDREDAKTÖR JARI LINHALA ISSN 1456-9663